

Kontrollutvalget i Gjøvik kommune

Sekretariatet

Gjøvik, 5. mai 2017.

J.nr./referanse: 16-17/GK/ks

TIL KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Roar Løken Lunder, leder (H)

Undis Scheslien, nestleder (Sp)

Thomas Longva (V)

Hans Olav Lahlum (Sv)

Irene Kalrasten (Ap) – forfall

Kari Bergum (Ap), første vara

Kopi sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Torsdag 11. mai 2017

Tid: Kl. 0845 – ca 1430

Sted: Gjøvik rådhus/Øvre Torvgate 26, møterom «Gjøvik»

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Forfall og innkalling av vara:

Irene Kalrasten (Ap) har meldt forfall og personlig vara Kari Bergum (Ap) er innkalt.

Dokumenter unntatt offentlighet – sak 33/17:

Vedlegg til sak 33/17 (Mistanke om økonomisk mislighold) er unntatt fra offentlighet og er kun distribuert på papir til møtedeltakerne.

Deltakelse fra andre i møtet:

- Sak 31/17 – Utlån av kommunale kjøretøy og utstyr: Rådmannen representert v/kommunalsjef Marit Lium Dahlborg orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 0900.
- Sak 32/17 – Startlån, orientering om ordningen mv: Rådmannen representert ved NAV Gjøvik v/avdelingsleder Atle Granrud orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 0945.
- Sak 35/17 – Finansforvaltningen i Gjøvik kommune: Rådmannen representert v/Anne Jacobsen Onsrud orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 1200.
- Innlandet Revisjon IKS v/Unn Romundgard deltar under aktuelle saker og orienterer særskilt under sak 33 (mistanke om økonomisk mislighold).

Eventuelt forfall til møtet bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til kjetil@kontrollutvalget.no

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgsekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 11. mai 2017 kl. 0845

(Møterom Gjøvik, rådhuset)

SAK NR. 30/2017	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 20.04.2017
SAK NR. 31/2017	OPPFØLGING AV HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET VEDR. UTLÅN AV KOMMUNALE KJØRETØY OG UTSTYR
SAK NR. 32/2017	STARTLÅN: FORVALTNING AV ORDNINGEN – RUTINER OG RISIKO
SAK NR. 33/2017 (unntatt off.)	MISTANKE OM ØKONOMISK MISLIGHOLD – NUMMERERT BREV FRA REVISOR
SAK NR. 34/2017	STATUS FOR BESTILTE REVISJONSPROSJEKTER FRA INNLANDET REVISJON IKS
SAK NR. 35/2017	FINANSFORVALTNINGEN I GJØVIK KOMMUNE – PRESENTASJON AV REVIDERT FINANSREGLEMENT MV.
SAK NR. 36/2017	REFERATSAKER

Gjøvik, 4. mai 2017.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Rådmannen
- Vararepresentantene til kontrollutvalget

SAK NR. 30/2017

Gjøvik kommune

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 20.04.2017

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	20.04.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 20.04.17

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 20.04.2017 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges herved frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 20. april 2017 holdt kontrollutvalget møte i Gjøvik rådhus fra kl. 0845 – 1500.

Som medlemmer møtte:

Roar Løken Lunder, leder (H)
Undis Scheslien, nestleder (Sp)
Hans Olav Lahlum (Sv)
Thomas Longva (V)

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Irene Kalrasten (Ap)

Følgende varamedlem møtte:

Ingen

Følgende varamedlem hadde meldt forfall:

Kari Bergum (Ap), personlig vara for Irene Kalrasten

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Rådmann Magnus Mathisen, økonomisjef Jan Ove Moen og regnskapssjef Stein Tore Hagen (alle deltok under andre del av sak 28).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig forvaltingsrevisor Unn Romundgard og utøvende revisor Bjørn Gustavsen (begge deltok under sak 28).

Sekretariatet: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, Innlandet Revisjon IKS, Oppland Arbeiderblad og Gjøviks Blad.

Utvalgsmøtet ble satt kl. 0845 med Roar Løken Lunder som møteleder.

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Til behandling:

SAK NR. 24/2017

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.03.17

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 30.03.17 godkjennes.
---------------------------	---

SAK NR. 25/2017

**HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET VEDR.
UTLÅN AV KOMMUNALE KJØRETØY OG UTSTYR**

Fra behandlingen:

Mottatt henvendelse/brev ble gjennomgått og drøftet.

Henvendelsen inneholder opplysninger unntatt fra offentlighet, jf. offentlighetslovens § 13. Saken ble behandlet for lukket møte, jf. kommunelovens § 31.

Det var enighet om å offentliggjøre brevet med nødvendige sladdinger, jf. offentlighetslovens prinsipp om meroffentlighet.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	1. Kontrollutvalget har merket seg spørsmålene som tas opp i henvendelsen og vil prioritere nærmere undersøkelser i saken. 2. Rådmannen inviteres til neste møte for å orientere om hvilke rutiner kommunen har for utlån av maskiner og utstyr og hvordan rutinene håndteres i praksis. Kontrollutvalget ber også om å bli orientert om hvordan den konkrete saken som omtales i henvendelsen er fulgt opp fra rådmannens side.
---------------------------	--

SAK NR. 26/2017

REVIDERT FORANALYSE – GJØVIK KRISESENTER IKS

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	1. Revidert foranalyse tas til orientering. 2. Saken følges opp i kontrollutvalgets møte den 15. juni 2017 der kontrollutvalget ber om: - Presentasjon av gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse i Gjøvik Kriesenter IKS (ved Stamina Helse AS). Sluttrapporten bes oversendt og fremlagt for kontrollutvalget. - Redegjørelse om selskapets behandling og oppfølging av arbeidsmiljøundersøkelsen (ved styreleder).
---------------------------	---

SAK NR. 27/2017

**REVISJONSPLAN 2017 FOR RÅDMANNENS
INTERNREVISJON**

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Revisjonsplan 2017 for gjennomføring av tre internrevisjoner innenfor området informasjonssikkerhet tas til orientering.
---------------------------	--

SAK NR. 28/2017

**ÅRSREGNSKAP 2016 FOR GJØVIK KOMMUNE
– KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE**

Fra behandlingen:

Under første del av saken oppsummerte revisor/Innlandet Revisjon IKS revisjonsarbeidet og presenterte revisjonsberetningen (delt ut i møtet). Fra Innlandet Revisjon IKS deltok oppdragsansvarlig revisor Unn Romundgard og utøvende revisor Bjørn Gustavsén.

Under andre del av saken presenterte rådmann Magnus Mathisen, økonomisjef Jan Ove Moen og regnskapssjef Stein Tore Hagen årsregnskap og årsrapport med fokus på kommunens resultat og økonomiske stilling, vesentlige regnskapsavgiftsmessige problemstillinger og vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap.

Vedtak, enstemmig:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL GJØVIK KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2016

Kontrollutvalget har behandlet Gjøvik kommunes årsregnskap for 2016. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsrapport for 2016.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og presentasjoner i kontrollutvalgets møte av kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen ved rådmann, økonomisjef og regnskapssjef.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en ”ren” revisjonsberetning, uten noen forbehold eller presiseringer fra revisors side.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer årsregnskap og årsrapport for 2016:

a) God budsjettdisiplin og økonomistyring:

Den ordinære driften (sektorenes/tjenesteområdenes resultater) har samlet et merforbruk på 1,5 million. Dette utgjør kun 0,1 % avvik i forhold til budsjett, noe som indikerer at det samlet sett er god kontroll på økonomien innenfor de styrbare områdene av driften.

b) Kommunens økonomiske situasjon:

Hovedinntrykket er at kommunen har en god finansiell stilling og økonomisk handlefrihet. Kontrollutvalget begrunner dette med:

- Positivt netto driftsresultat – 90,6 millioner kroner: Dette utgjør 3,9 % av brutto driftsinntekter. Dette er godt over Fylkesmannens anbefalte nivå på minimum 1,75 %.
- Moderat lånegjeld sammenlignet med andre kommuner (langsiktig gjeld er 58,3 % av brutto driftsutgifter sammenlignet med kostragruppe 13 som har 83,8 %).
- God likviditet.
- Bra andel frie midler/disposisjonsfond: Kommunen har pr. 31.12.2016 ca. 305 millioner på disposisjonsfond, en økning på ca. 15 millioner fra 2015. Mye av midlene er bundet opp gjennom vedtak i kommunestyret, men er frie ved at de kan omdisponeres om nødvendig.

c) **Sykefravær:**

Kontrollutvalget har merket seg at samlet sykefravær i 2016 var 9,3 %, omkring samme nivå som i 2015 (9,2 %). Dette er under målsettingen om maksimum 8,3 % sykefravær som ble satt i styringsdokumentet for 2016.

d) **Kommunens finansforvaltning – omfang, avkastning og bufferfond:**

Kommunen har pr. 31.12.2016 totalt ca. 1 040 millioner kroner til forvaltning. Avkastningen i 2016 var 4,1 %, dvs. godt over målet i finansreglementet om å skape en meravkastning på 0,5 % -1 % ut over gjennomsnittlig lånerente som i 2016 var på 2,1 %.

For å møte usikkerheten i finansmarkedene har kommunen et bufferfond som skal håndtere svingninger uten at det får konsekvenser for kommunes drift og tjenesteproduksjon. Pr. 31.12.2016 er bufferfondet 28,5 millioner. Dette er langt under målsettingen i vedtatt finansreglement om et bufferfond på to standardavvik, beregnet til mellom 70-80 millioner.

Kommunens reviderte finansreglement gir mulighet for økt eksponering i aksjer, noe som gir økt risiko. Dersom kommunen velger å benytte denne muligheten vil det bli behov for ytterligere økt bufferfond.

e) **Bekymringsfull utvikling i pensjoner:**

Kontrollutvalget vil uttrykke generell bekymring i forhold til pensjoner og vil særlig peke på følgende forhold:

- Premieavviket (=utsatt kostnadsføring av pensjon) viser en stadig økende tendens, og er nå oppe i 166,7 millioner. Da kommunen pr. d.d. kun har avsatt ca. 11 millioner til å møte disse kostnadene, står kommunen overfor store merbelastninger i driften i årene fremover.
- Netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom regnskapsførte/beregnete pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser) utgjør pr. 31.12.2016 hele 516 millioner. Kontrollutvalget forstår det slik at beløpet i hovedsak skyldes beregningstekniske forhold knyttet til bokførte pensjonsmidler (eiendel i balansen) og pensjonsforpliktelser (gjeldspost i balansen).

Kontrollutvalget tar til orientering at det fortsatt vurderes å etablere egen pensjonskasse, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner, med tanke på reduksjon av de årlige pensjonskostnadene.

f) **Selvkostfond – vann og avløp:**

Kontrollutvalget har merket seg at bokført selvkostfond innenfor vann og avløp har stått nærmest urørt de siste 5 årene og at områdene har gått med «overskudd» 4 av de siste

5 årene.

Etter kontrollutvalgets mening er kommunens praksis på området ikke i tråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementets retningslinjer for beregning av selvkost (H 3/14) som legger til grunn at framføring av overskudd bør holdes innenfor et perspektiv på 3-5 år. Med bakgrunn i dette mener kontrollutvalget at det er behov for en gjennomgang av gebyrfinansieringen innen vann og avløp. Rådmannen oppfordres til å følge opp dette.

Kontrollutvalget mener det også bør vurderes å foreta beregning av selvkost på flere områder enn det som gjøres i dag, eksempelvis byggesaksgebyrer og skolefritidsordningen. Rådmannen oppfordres til å se nærmere på dette.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 12. april 2017, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2016.

SAK NR. 29/2017

REFERATSAKER

Følgende saker ble referert:

1. Valg av nytt varamedlem i kontrollutvalget – Kari Bergum (k.sak 146/17: Søknad om fritak fra politisk verv – Marit Eid)
2. Oppfølging av kontrollutvalgets bestilling til Innlandet Revisjon IKS om gjennomgang av sak vedr. utbetaling til private barnehager, jf. kontrollutvalgets vedtak 1. desember 2016 og kommunestyrets vedtak den 24. november 2016.
3. Diverse avisartikler
4. Neste møte: Tidspunkt/saksliste
5. Utbetaling av møtegodtgjørelse til kontrollutvalget – evaluering av rutiner mv.

Vedtak, enstemmig:

Referatsakene tas til orientering.

Gjøvik, 20. april 2017.

Roar Løken Lunder
leder

**RETT UTSKRIFT:
Gjøvik, 20. april 2017.**

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

NESTE MØTE

Dato:

TORSDAG 11. MAI 2017

Tidspunkt:

KL. 0845

Aktuelle saker:

- *Teknisk drift: Rutiner for utlån av maskiner og utstyr og oppfølging av henvendelse til kontrollutvalget*
- *Formidlingslån/startlån: Forvaltning av ordningen – rutiner og risiko (KU-sak 72/16)*
- *Status for bestilte forvaltningsrevisjonsprosjekt fra Innlandet Revisjon IKS (Kommunens rusomsorg og gjennomgang av utbetaling av tilskudd til private barnehager)*

Saker til oppfølging senere møter:

- *Juni: Kontrollutvalgskonferansen 2017 (utsatt sak)*
- *Oppdrag til sekretariatet (KU-sak 22/17):*
 - *Oppfølging av politiske vedtak (forundersøkelse).*
 - *Eksterne tilsynsrapporter (kartlegging/orientering).*
 - *Forslag til styrking av kontrollutvalgets bestillerfunksjon.*
- *Orienteringer fra administrasjonen:*
 - *Tidlig høst 2017: Status økonomisystem og deltakelse i pilotprosjekter Framsikt (KU-sak 66/16)*
 - *Tidlig høst 2017: Kostra-analyse v/bruk av Framsikt Analyse.*
 - *Høsten 2017: Presentasjon av endringer i sykefraværarbeidet v/rådmannen og ny vurdering av forvaltningsrevisjonsprosjekt (KU-sak 79/16)*
 - *Internkontroll: Risikovurderinger på tjenestenivå (KU-sak 12/16)*
 - *Finansforvaltning i Gjøvik kommune – presentasjon av revidert finansreglement*
- *Høsten 2017: Ny foranalyse psykiatri (KU-sak 70/16)*
- *Høsten 2017: Ny vurdering av forvaltningsrevisjonsprosjekt – Målstyring (KU-sak 77/16)*

Bestillinger (Innlandet Revisjon IKS):

- *Oppfølging etter Helsetilsynets rapport (KU-sak 70/16)*
- *Forvaltningsrevisjonsprosjekt: Kommunens rusomsorg (KU-sak 78/16)*
- *Gjennomgang av feil i utbetaling av tilskudd til private barnehager + kartlegging av bruk av regneark (KU-sak 76/16)*
- *Opplegg for medarbeiderundersøkelse Gjøvik Krisesenter (KU-sak 02/17).*

Møteplan for 2017:

- Torsdag 19.01.17 kl. 0845
- Torsdag 23.02.17 kl. 0845 – i tillegg til opprinnelig møteplan
- ~~Torsdag 09.03.17 kl. 0845~~ - avlyst
- Torsdag 30.03.17 kl. 0845 – i tillegg til opprinnelig møteplan
- Torsdag 20.04.17 kl. 0845
- Torsdag 11.05.17 kl. 0845
- Torsdag 15.06.17 kl. 0845
- Torsdag 24.08.17 kl. 0845
- Torsdag 12.10.17 kl. 0845
- Torsdag 30.11.17 kl. 0845

Gjøvik kommune

OPPFØLGING AV HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET VEDR. UTLÅN AV KOMMUNALE KJØRETØY OG UTSTYR

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.05.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Retningslinjer for utlån av kommunens biler/maskiner/utstyr internt (datert 30.07.1982)	Vedlegg 1
2. Brukte kommunalt utstyr privat (artikkel i OA den 22.04.2017)	Vedlegg 2
3. Anonym henvendelse til kontrollutvalget i Gjøvik kommune	Ikke vedlagt

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av sak i kontrollutvalgets møte den 20.04.2017 der en anonym henvendelse ble lagt frem til drøfting. Henvendelse gjaldt ansattes bruk av kommunens kjøretøy og utstyr.

Kontrollutvalget fattet slik vedtak i saken (sak 25/17):

- 1. Kontrollutvalget har merket seg spørsmålene som tas opp i henvendelsen og vil prioritere nærmere undersøkelser i saken.*
- 2. Rådmannen inviteres til neste møte for å orientere om hvilke rutiner kommunen har for utlån av maskiner og utstyr og hvordan rutinene håndteres i praksis. Kontrollutvalget ber også om å bli orientert om hvordan den konkrete saken som omtales i henvendelsen er fulgt opp fra rådmannens side.*

I tråd med vedtaket er rådmannen invitert til å orientere.

Kontrollutvalget har fått oversendt gjeldende rutine på området (se vedlegg 1).
Saken ble også omtalt i Oppland Arbeiderblad (se vedlegg 2).

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Retningslinjer for utlån av kommunens biler/maskiner/utstyr internt

(Administrativt vedtak fra ingeniørvesenet etter drøfting av utvalg nedsatt av formannskapet i sak nr. 12/77). Datert 30.07.1982.

1. Utlån av kommunens biler og utstyr begrenses til ansatte innen egen etat ved ingeniørvesenet og el.verket.
2. Utlån av biler og utstyr tillates bare for å dekke eget behov i forbindelse med egen bolig. Ved utlån skal bilen/maskinen være tilbake utlånskvelden dersom ikke spesiell tillatelse er innhentet.
3. Kjøretøy må bare leies ut med sjåfør som er ansatt i etaten og godkjent som fører av kjøretøyet. Verksmester godkjenner alminnelig utleie og fører kontroll med dette. Ulovlig bruk rapporteres.
4. Utlån kan bare skje innenfor kommunegrensen. Unntak kan gjøres for ansatte som bor utenfor kommunen.
5. Forbruk av drivstoff og km.avgift betales av lånetaker. Eventuell betaling av sjåfør er kommunen utvedkommende.
6. Utleie av biler og utstyr til bedriftsidrettslaget eller til andre velferdsarrangementer kan tillates etter godkjennelse av etatsjefene.

BESTILL VÅR NYE
HUSKATALOG

BoligPartner

Tlf: 47 80 17 00 boligpartner.no

Oppland

ARBEIDERBLAD

LØRDAG

22. april 2017

Uke 16 - Nr. 92

94. årgang

Løssalg kr. 35

oa.no

FOTO: BRYNJAREIDSTUEN

Hvis
denne
praksi-

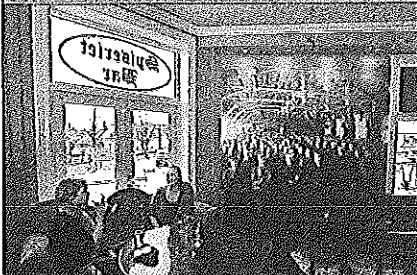
sener kjent
og akseptert
i Gjøvik kom-
mune, blir jeg
veldig provosert
over kommu-
nens forvaltning
av ressurser.

Varde

- Brukte kommunalt utstyr privat

NYHETER SIDE 2-3

ARBEIDERSAMFUNDET I GJØVIK

Leiligheter, riving, bevaring?

Samfundet er lagt ut for salg, og meningene er delte om dets framtid. **HELG SIDE 28, 29, 30 OG 31**

FOTBALLTALENT

Nora (16) vil til topps

Nora Tømte og Biri IL serieåpner i 3. divisjon kvinner i helga. **SPORT SIDE 44-45**

ARBEIDERPARTIETS LANDSMØTE

Unge debutanter

Ingrid Tønseth Myhr (t.v.) fra Vestre Toten og Ingrid Elise Klosbøle fra Nord-Aurdal. **NYHETER SIDE 4-5**

NYHETER

tips oss: **61 18 93 00**
e-post: **tips@oa.no**

Liten tvil om at denne veien er ugrei å kjøre på

DOKKA: OA fikk torsdag tips om et pussig skilt som var satt ved Damtjernsvegen.

ESPEN AMUNDRUD
Solhaug espen.amundrud.solhaug@oa.no

Skiltet står ved innkjøringen til Damtjernsvegen.

gen, men gjelder Østsinnilina litt ovenfor Dokka i retning Snertingdal, får OA opplyst.

– Det finnes vel knapt noen veier i Oppland som er verre enn Østsinnilina, Puffen og Østsinnivegen. Noen har markert dette med å lage et underskilt, får OA opplyst.

Det er det nok vanskelig å være uenig i, spesielt hvis «ekstraopplysningen» stemmer.

PUSSIG: Noen har gitt skiltet en ekstraopplysning. **FOTO: PRIVAT**

Gransker privat

GJØVIK: En kommunal medarbeider skal ha disponert både feiemaskin, brøytebil, hjullaster og gravemaskin på egen eiendom. Nå blir 35 år gamle retningslinjer gjennomgått.

KRISTIN STAVIK MOSHAGEN
kristin.moshagen@oa.no

Det var like før påske at kontrollutvalgets leder og rådmannen i Gjøvik kommune mottok et anonymt brev fra en av kommunens innbyggere som reagerer på bruk av kommunalt utstyr på en privat eiendom i kommunen.

Varsleren spør om kommunen har en egen teknisk avdeling i et navngitt boligfelt.

«Det er i alle fall et imponerende utvalg maskiner som stadig er i bruk ved en bolig», står det i brevet.

Gravemaskin og dumper

Varsleren spør kommunen om hvem som betaler for slitasje og skader på utstyr i privat bruk, og om ikke kommunen tenker på omdømmet sitt når maskiner og utstyr med kommunevåpenet brukes i privat regi. Vedkommende opplyser å ha sett blant annet gravemaskin, lastebiler, brøytebil, dumper og feiebil i bruk på eiendommen.

«Hvis denne praksisen er kjent og akseptert i kommunen, blir jeg veldig provosert over kommunens forvaltning av ressurser. I dette tilfellet må det være snakk om hundrevis av medgåtte arbeidstimer med bruk av tungt kommunalt utstyr», skriver vedkommende.

Sopte gårds plass

Brevet fra innbyggeren var unntatt offentlighet, men Oppland Arbeiderblad begjærte innsyn og oppfordret kommunen til å bruke såkalt meroffentlighet og sladd opplysninger i brevet som kan identifisere personer. Brevskriveren har lagt inn et bilde i brevet, men dette er sladdet. Bilde teksten er imidlertid:

«Like sikkert som blåveisen om våren, bokstavelig talt feier kommunen for egen dør og oppkjørsel. Litt irriterende at den kommunale veien ikke ble feiet samtidig...»

Kommunalsjef Marit Lium Dahlborg er, sammen med leder for den aktuelle avdelingen, i gang med å undersøke saken.

– Vi har funnet ut hvem dette gjelder og har tatt det opp med vedkommende. Det som er avbildet er utenfor retningslinjene, og det har vi tatt opp med vedkommende. Det var en annen som sopte, og vi har snakket med ham også, sier Dahlborg.

Gamle retningslinjer

Det er uklart om det er flere forhold som er utenfor retningslinjene, men Dahlborg opplyser at vedkommende har hatt tillatelse til å utføre noe arbeid på egen eiendom i opplæringsøyemed. Hun legger også til at det kan være tilfeller hvor ansatte parkerer utstyr hjemme av praktiske årsaker i stedet for på kommunens eiendom.

Da den anonyme henvendelsen kom til kommunen før påske, oppdaget Dahlborg at de kommunale retningslinjene for utlån av kommunens biler/maskiner og utstyr er fra juli 1982.

– Vi skal gjennomgå retningslinjene på seksjonsledermøtet mandag. Og så må vi se om det er andre avdelingens retningslinjer som også trenger revidering, sier Dahlborg.

I retningslinjene står det blant annet at utlån av etatens utstyr begrenses til ansatte innen egen etat, at det skal være for å dekke eget behov i forbindelse med bolig og at kjøretøy bare må leies ut med sjåfør som er ansatt i etaten og godkjent som fører av kjøretøyet. Forbruk av drivstoff dekkes av låntaker.

Undersøker saken

Kontrollutvalgets leder, Roar Løken Lunder (H), opplyser at utvalget ber om en redegjørelse fra rådmannen på neste møte både om den konkrete saken og på prinsipielt grunnlag.

– Vi er ikke forpliktet til å gjøre noe med slike henvendelser som denne, men denne var så konkret og reiser noen problemstillinger som gjør at vi vil se på rutinen, sier Lunder.

Utvalgets sekretær, Kjetil Solbrækken, sier at denne type sak ikke er ukjent i Kommune-Norge.

– Derfor er det mange kommuner som har satt ned foten for at ansatte kan bruke kommunalt utstyr i privat regi, sier Solbrækken.

Når det gjelder den anonyme henvendelsen skulle Solbrækken gjerne ha sett at vedkommende hadde signert det.

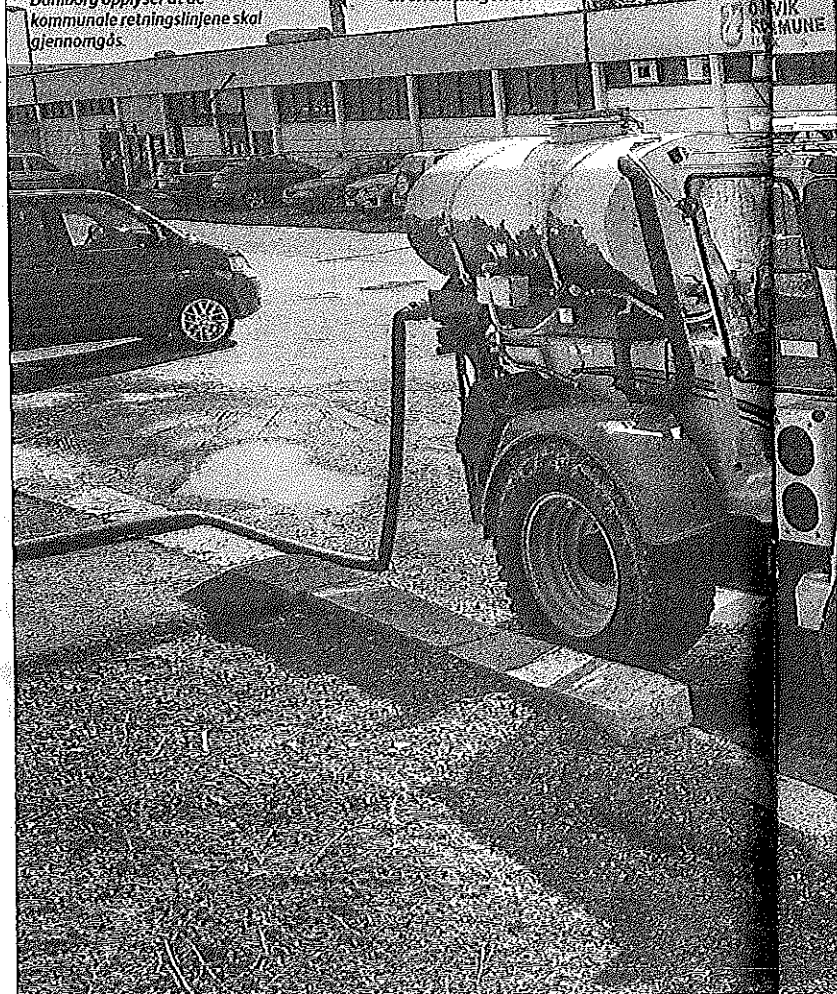
– Det er synd vi ikke vet hvem vedkommende er. Vi skulle gjerne gitt en tilbakemelding, men nå får vedkommende det i alle fall gjennom avisa, sier Solbrækken.

RETNINGSLINJER: Kommunalsjef Marit Lium Dahlborg opplyser at de kommunale retningslinjene skal gjennomgå.

TAS OPP: Leder Roar Løken Lunder (H) i kontrollutvalget opplyser at utvalget skal ha en orientering i neste møte.

FEIDE FORAN EGEN DØR: Nylig ble en av kommunens feiemaskiner brukt til å sope på en privat

gårds plass

Eksamen kan påvirkes av pollenallergi

GJØVIK: Pollenallergi kan gjøre at elever i videregående skole presterer dårligere på eksamen, og dermed påvirke den videre karrierevegen, ifølge forsker ved NTNU.

TRUDE DALE
trude.grevstad.dale@ntnu.no

Våren er eksamenstid og høysesong for pollenallergi. Mange pollenallergikere

blir trøtte og mister konsentrasjonsevnen i pollensesongen. Allergimedisin gir dessuten mange av de samme symptomene. Simon Bensnes ved Institutt for samfunnsøkonomi ved NTNU har i sin doktorgradsavhandling om utdanningsøkonomi sett nærmere på sammenhengen mellom pollenspredning og prestasjoner på eksamen blant elever på videregående, melder Gemini.no.

Nettstedet viser blant annet til sta-

tistikk fra Norges astma- og allergiforbund som tyder på at 25 og 30 prosent av norske ungdommer lider av pollenallergi. Det er flest pollenallergikere blant guttene, heter det.

Resultatene fra studien til Bensnes viser at eksponering for pollen har en stor effekt på eksamensprestasjoner til elever med pollenallergi.

En av ti elever med pollenallergi gikk ned én karakter når pollenspredningen økte med ett standardavvik,

skriver Genimini.no.

Forskeren påpeker at det kan være mulig å redusere effekten av pollenallergi i skolesystemet ved at flere elever diagnostiseres med pollenallergi, og ved at flere elever medisineres på riktig måte. Elever med pollenallergi har også rett på tilrettelagt eksamen i form av forlenget tid.

utstyrsbruk

gårdsplass. Det var det ifølge kommunalsjef Marit Llum Dahlborg i Gjøvik kommune ikke anledning til å gjøre

FOTO: BRYNJAR EIDSTUEN

Gjøvik kommune**STARTLÅN: FORVALTNING AV ORDNINGEN – RUTINER OG RISIKO**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.05.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Retningslinjer for tildeling av Husbankens låne- og tilskuddsordninger til boligformål

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalget den 13/10-16 i forbindelse med en gjennomgang av status for Innlandet Revisjon IKS sitt arbeid med revisjon av kommunen regnskaper. Kontrollutvalget fattet bl.a. slikt vedtak i saken:

Kontrollutvalget har merket seg at kommunen har budsjettert og tatt opp 100 millioner til formidlingslån i 2016 i tillegg til at det gjenstår 75 millioner fra tidligere lån til samme formål. Med bakgrunn i dette bes rådmannen om å redegjøre for kommunens administrering av ordningen med formidlingslån/startlån, herunder rutiner og risiko på området.

I tråd med vedtaket er rådmannen invitert til å orientere. Da det er NAV Gjøvik som forvalter ordningen stiller de for å orientere om ordningen og kommunens praksis mv.

Ett av formålene med saken er å få mer kunnskap om kommunens «bankvirksomhet». Fokus på regelverket som finnes på området, organiseringen og etablert internkontroll er også stikkord det er naturlig blir berørt.

Kontrollutvalget har fått oversendt gjeldende rutiner på området (se vedlegg 1).

Vedlagt følger også en artikkel fra tidsskriftet Hus og bolig i 2013 der det ble fokusert på risiko for korrupsjon i forbindelse med ordningen. Selv om det ikke er slike mistanker i Gjøvik kommune legges det ved som innspill i diskusjonen omkring risikovurderinger, jf. kontrollutvalgets vedtak/bestilling.

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

GJØVIK KOMMUNE

**RETNINGSLINJER FOR TILDELING AV
HUSBANKENS LÅNE- OG TILSKUDDSORDNINGER
TIL BOLIGFORMÅL**

GJELDER FRA

Godkjent av Kommunestyret: K-sak / den

Innholdsoversikt

1. Hjemmel
2. Oversikt over hvilke låne- og tilskuddsordninger dette regelverk omfatter
3. Avgjørelsesmyndighet
4. Tildelingsregler lån
 - 4.1 Hovedregler
 - 4.2 Formål
 - 4.3 Hvem kan få lån
 - 4.4 Hva det kan gis lån til
 - 4.5 Låneutmåling
 - 4.6 Rente- og avdragsvilkår, omkostninger
 - 4.7 Sikkerhet for lån
- 5 Tildelingsregler tilskudd
 - 5.1 Hovedregler
 - 5.2 Formål
 - 5.3 Hvem kan få tilskudd
 - 5.4 Hva det kan gis tilskudd til
 - 5.5 Tilskudds-utmåling
 - 5.6 Nedskriving, omkostninger
 - 5.7 Sikkerhet for tilskuddet
- 6 Tilbaketrekking av tilsagn, fraflytting av bolig, mislighold
- 7 Klageadgang

1. Hjemmel

Retningslinjene hjemles i Forskrift om startlån fra Husbanken § 5 og Forskrift om tilskudd til etablering og tilpasning av bolig mm § 5.

2. Oversikt over hvilke låne- og tilskuddsordninger dette regelverk omfatter

- Startlån til finansiering av kjøp, oppføring, refinansiering og utbedring av bolig
- Boligtilskudd til etablering
- Boligtilskudd til utbedring

3. Avgjørelsesmyndighet

Behandling av lån- og tilskuddssøknader er delegert i henhold til kommunens interne delegeringsreglement.

4. Tildelingsregler lån

4.1 Hovedregler

Tildeling av lån skal skje etter de gjeldende regler som til en hver tid er fastsatt i Husbankloven med tilhørende forskrifter.

4.2 Formål

Startlån skal bidra til at husstander som er vanskeligstilte på boligmarkedet skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger.

Husstander som har problemer med å etablere seg i boligmarkedet, og som har behov for hel eller delvis finansiering fra kommunen. Finansieringen skal gi husstanden stabile boforhold.

4.3. Hvem kan få lån

Startlån er behovsprøvd og kan omfatte

- unge i etableringsfasen
- barnefamilier
- enslige forsørgere
- enslige
- funksjonshemmede
- flyktninger

- personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag
- andre økonomisk vanskeligstilte husstander.

Det settes ikke krav til at søker har norsk statsborgerskap.

Lånesøkere må dokumentere at husstandens framtidige inntekter og eventuelle stønader er tilstrekkelige til å betjene renter og avdrag på lån i tillegg til vanlige levekostnader. Det er en forutsetning at søker har betalingsevne. I nytt arbeidsforhold skal prøvetiden være gjennomført. Videre skal alle inntekter og allerede opparbeidede betalingsforpliktelser dokumenteres. Søknaden anses ikke å være komplett og klar for behandling før alle aktuelle vedlegg nevnt på søknadens dokumentasjonsoversikt er innlevert.

Kommunen plikter i hht Finansavtaleloven § 46b å innhente kredittsjekk på søker. Sifo-modellens norm legges til grunn for livsopphold.

Søknaden vil bli avslått hvis kommunen mener lånesøker ikke vil klare framtidige betalingsforpliktelser. Tidligere mislighold overfor kommunen eller andre, skal som hovedregel tale i mot å bevilge nye lån. Hvis søker har gjeldsordning kreves det at ordningen har fungert minimum ett år før det vurderes å gi lån. Ved uoppgjorte betalingsanmerkninger kreves det at fullstendig oversikt dokumenteres.

Det er ingen krav til botid i kommunen, eller at søker må bo i kommunen.

Dersom husstanden har mulighet til å få lån på hele, eller deler av kapitalbehovet i privat bank til gunstige vilkår, og uten krav til tilleggssikkerhet, skal denne muligheten benyttes. Kopi av lånetilsagnet skal vedlegges søknaden. Avslag på lån i privat bank skal dokumenteres.

Alle husstandsmedlemmer som bidrar til nødvendig inntektsgrunnlag, bør normalt også være låntakere.

Annen gjeld enn boliggjeld kan kun refinansieres når dette vil være avgjørende for at husstanden skal være i stand til å beholde eksisterende bolig, og eiendommen gir tilstrekkelig sikkerhet. Forbruksgjeld skal i disse tilfeller kun utgjøre en mindre del av totalt beløp som refinansieres.

4.4. Hva det kan gis lån til

- **Kjøp av bolig**

Startlån kan gis til kjøp av bolig, enten som topp- eller full-finansiering.

- **Utbedring**

Startlån kan brukes til utbedring av boligen.

- **Oppføring av bolig**
- Startlån kan brukes til toppfinansiering, sammen med grunnfinansiering fra Husbanken eller andre finansinstitusjoner.
- **Refinansiering**

Startlån kan benyttes til refinansiering av dyre lån dersom det resulterer i at husstanden får en mulighet til å bli boende i boligen.

- **Forhåndsgodkjenning**

Det kan gis vedtak på forhåndsgodkjenning.

Alle vedtak har gyldighet i 3 måneder.

Nærmere om boligen

Boligen må ligge innenfor Gjøvik kommunes grenser, og skal være rimelig og nøktern i forhold til prisnivået på stedet. For boliger i borettslag vil både kjøpesum og andel fellesgjeld bli lagt til grunn for vurderingen. Videre skal boligens størrelse vurderes i forhold til husstandens plassbehov. Ved funksjonshemninger skal boligen være tilfredsstillende i forhold til adkomst, fremkommelighet og funksjonalitet. Det vil normalt ikke bli gitt lån til bolig som har utleieenheter i tillegg til nødvendig areal for søkers husstand. Ved lån til utbedring skal utbedringene i hovedsak omfatte nødvendig oppgradering av boligen eller endringer i forhold til funksjonalitet, ikke til vanlig vedlikehold.

Det er en forutsetning at boligen ikke er dyrere enn at søker kan klare å betjene boutgiftene over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold.

4.5. Låneutmåling

Låneutmålingen fastsettes innenfor 100 % av kjøpesummen, nybyggings-, utbedringskostnader, eller boligens verdi pluss eventuelle omkostninger. Lånets størrelse vil også avhenge av husstandens økonomi og dessuten annen långivers låneutmåling.

Startlån kan gis som topplån eller som full-finansiering. Kommunen legger til grunn at jo mer vanskeligstilt husstanden er, jo større andel av finansieringen kan være startlån. For særlig vanskeligstilte husstander kan startlånet brukes i kombinasjon med boligtilskudd.

4.6. Rente- og avdragsvilkår, omkostninger.

Startlån tilbys med utgangspunkt i Husbankens rente- og avdragsvilkår. Kommunen kan etter politisk vedtak øke renten i henhold til Husbankens regler, for å dekke deler av sine administrative kostnader, jfr Forskriftens § 3. Omkostninger ved opprettelse og inndrivelse av lån dekkes innenfor gjeldende regler av låntager. Det kan beregnes 0,25 % rentepåslag, Gjøvik kommune har pr. d.d. valgt og ikke beregne påslaget.

Gjøvik kommune tilbyr fastrente lik Husbankens gjeldende vilkår. Det beregnes over/underkurs ved avslutning av avtalen.

4.7. Sikkerhet for lån

Startlån ytes som gjeldsbrevlån og sikres med tinglyst pant i bolig eller pant i leilighet i borettslag. Topplån gis med prioritet etter grunnfinansieringslån i privat bank.

Lån til utbedring utbetales til sperret konto i kommunen. Deretter dekkes godkjente fakturaer/utlegg løpende etter mottagelse av attestert regning fra låntager. Eventuelt restbeløp etter fullført utbedring benyttes som ekstraordinært avdrag på kundens lån. Oppsparte renter på sperret konto tilfaller kommunen.

Ved salg av bolig uten full oppdekking slettes heftelse i bolig.

5. Tildelingsregler tilskudd

5.1 Hovedregler

Tildeling av tilskudd skal skje etter Forskrift om tilskudd til etablering og tilpasning av bolig fastsatt av Husbanken.

5.2. Formål

Boligtilskudd til etablering skal bidra til at husstander med størst boligetableringsproblemer skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger. Det stilles krav til at mottager er varig økonomisk vanskeligstilt.

Boligtilskudd til utbedring skal bidra til at varig økonomisk vanskeligstilte husstander skal ha mulighet til å foreta nødvendig utbedring/oppgradering eller endring av allerede eiet eller nyervervet bolig.

5.3. Hvem kan få tilskudd

Boligtilskudd er strengt behovsprøvd og kan omfatte unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige forsørgere, funksjonshemmede, eldre, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre særlig økonomisk vanskeligstilte husstander.

Tilskudd til etablering skal som hovedregel gis til full-finansiering av boligkjøpet sammen med startlån.

Tilskudd til utbedring kan gis sammen med startlån, eller alene.

Det er husstandens samlede inntekt som skal legges til grunn ved søknadsbehandling.

Tilskudd skal som hovedregel ikke tildeles mer enn en gang.

5.4. Hva det kan gis tilskudd til

- **Kjøp av bolig**

Boligtilskudd til etablering kan gis som toppfinansiering sammen med startlån/egne midler.

- **Utbedring av allerede eiet bolig eller endring av nyervervet bolig.**

Boligtilskudd til utbedring kan gis alene til små utbedringer, eller sammen med startlån ved mer kostbare utbedringer/endringer, eventuelt sammen med søkers egne oppsparte midler.

- **Oppføring av bolig**

Boligtilskudd til utbedring kan gis til spesialtilpassinger ved oppføring av bolig for funksjonshemmede

- **Refinansiering**

Kan tildeles etter økonomisk behovsprøving jfr Husbankens Forskrifts § 2.

- **Personer i leid bolig**

Gis helt unntaksvis etter streng behovsprøving der utleier gir samtykke

Kommunen vil vurdere hvilket behov husstanden har, både med hensyn til bolig og finansiering. Valg av bolig og finansieringsløsning forutsetter at husstanden kan bli boende i boligen. Uansett er det en forutsetning at boligen ikke er dyrere enn at søker kan klare å betjene bostiftene over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold.

Nærmere om boligen

Boligen skal være rimelig og nøktern i forhold til prisnivået på stedet. For boliger i borettslag vil både kjøpesum og andel fellesgjeld bli lagt til grunn for vurderingen. Videre skal boligens størrelse vurderes i forhold til husstandens plassbehov. Ved funksjonshemninger skal boligen være tilfredsstillende i forhold til adkomst, fremkommelighet og funksjonalitet. Det vil normalt ikke bli gitt tilskudd til bolig som har utleieenhet i tillegg til nødvendig areal for søkers husstand. Ved tilskudd til

utbedring skal utbedringene i hovedsak omfatte nødvendig oppgradering av boligen eller endringer i forhold til funksjonalitet, ikke vanlig vedlikehold.

5.5. Tilskudds-utmåling

Tilskudd til etablering eller utbedring fastsettes innenfor 100 % av kjøpesum, nybyggings-, utbedringskostnader, eller boligens verdi pluss eventuelle omkostninger.

Tilskudd kan kombineres med startlån fra kommunen. Størrelsen på tilskuddet gis ut fra en helhetsvurdering av husstandens økonomi og behov, samt muligheter for støtte fra andre offentlige støtteordninger, som f.eks. bostøtte. Dersom søker har økonomisk mulighet til å betjene kapitalbehovet som lån skal ikke tilskudd innvilges. Tilskuddets størrelse reguleres derfor i hver enkelt sak i forhold til søkers økonomi. Det forutsettes at egne midler skal trekkes fra kapitalbehovet før tilskudd tildeles.

5.6. Nedskrivning, omkostninger

Tilskudd til etablering og refinansiering avskrives med 5% pr fullført år fra utbetalingsdato.

Tilskudd til tilpasning for enkeltpersoner avskrives med 10% pr fullført år fra utbetalingsdato.

Tilskudd under kr 40.000,- og tilskudd til leietager avskrives umiddelbart.

Omkostninger ved opprettelse av tilskudd trekkes fra innvilget tilskuddsbeløp før utbetaling.

Kommunen skal til enhver tid følge Husbankens retningslinjer i forhold til nedskrivning av tilskudd, jfr HB 8.B21, pkt 4.4.

5.7. Sikkerhet for tilskuddet

Tilskudd over kr 40.000,- skal sikres med tinglyst pant i boligen eller pant i leilighet i borettslag. Tilskudd som er mindre enn ovennevnte beløp ytes uten krav til pant.

Kommunen skal til enhver tid følge Husbankens retningslinjer i forhold til krav om sikkerhet for tilskudd, jfr HB 8.B.21, pkt 2.1.

Tilskudd til utbedring utbetales til sperret konto i kommunen. Deretter dekkes godkjente fakturaer/utlegg løpende etter mottagelse av attestert regning fra låntager. Eventuelt restbeløp etter fullført utbedring tilbakeføres til ordningen. Oppsparte renter på sperret konto tilfaller kommunen.

6. Tilbaketrekking av tilsagn, fraflytting av bolig, mislighold

Tilsagn trekkes tilbake dersom lån/tilskuddsmottager ikke har gitt tilbakemelding innen 3 måneder etter tilsagnsdato.

Lån/tilskudd til utbedring skal som hovedregel benyttes innen 6 mnd. etter at pengene er gått inn på sperret konto. Hvis det ikke foreligger gode grunner til at utbedringen er ferdigstilt kan boligkontoret velge å avslutte kontoen. Gjenstående lånemidler på konto benyttes til ekstraordinært avdrag på kundens lån. Gjenstående tilskudd føres tilbake til ordningen.

Dersom søker oppgir feilaktige eller holder tilbake vesentlige opplysninger i søknaden, kan søknad avslås eller tilsagn trekkes tilbake.

Når låntager/tilskuddsmottaker fraflytter boligen skal lån/tilskudd innfris med utestående restbeløp. Hvis restlån/tilskudd ikke kan innfris umiddelbart, skal det inngås avtale med låntaker om nedbetaling av skyldig beløp.

Misligholdes låneavtalen anses hele lånebeløpet som forfalt.

Gjøvik kommune benytter ekstern forvalter til utbetaling av lån og tilskudd. Det samme gjelder for innfordring.

Det kan gis lån/tilskudd til reetablering der søker fyller kriteriene for å få lån. Hvis søker eier bolig må denne selges før startlån kan utbetales.

Eksisterende startlån/tilskudd kan søkes overført til ny bolig der det foreligger gode grunner for å skifte bolig. Da gjelder samme regelverk som ved innvilgelse av nytt lån/tilskudd.

7. Klageadgang

Det er anledning til å klage på kommunens vedtak om tildeling, utmåling, avvisning og avslag på lån og tilskudd. Klagen må være skriftlig og sendes det kontoret som har truffet vedtaket. Klagen må begrunnes og skal nevne det vedtaket det klages over og hvilken endring som ønskes. Klagefristen er tre uker fra underretning om vedtaket er kommet fram. Hvis klagen ikke gis medhold i administrasjonen går saken til kommunens klageutvalg. Behandling i klageutvalget er endelig og kan ikke påklages, jfr Forvaltningslovens § 29.

8. Endringer

Rådmannen kan gjøre endringer i retningslinjene som følge av endringer i gjeldende lovverk.

Fare for korrupsjon

Det har dessverre vært mange korrupsjonsskandaler innen kommunesektoren. Vi husker med skrekk og gru den tidligere vannverkssjefen på Romerike og eiendomssjefen i Undervisningsbygg i Oslo. 24 personer er de siste ti årene dømt for kommunal korrupsjon i Norge. De har lurt til seg over 205 millioner kroner og fått fengselsstraffer på 49 år til sammen, melder NRK.

Selv om vi ikke vet om disse dommene avdekker toppen av isfjellet eller kun de uheldige unntakene, viser dette at kommunal sektor er sårbar for korrupsjon, påpeker Transparency International Norge. Nå advares det mot at kommunenes tildeling av grunnlån og startlån åpner for ytterligere korrupsjon.

Grunnlånet fra Husbanken kan brukes blant annet til bygging av nytt hus, ombygging eller utbedring av eksisterende bygg. Alle kan søke, men det blir stilt krav til kvalitet, miljø og universell utforming. Startlån fra Husbanken muliggjør boligkjøp for dem som ikke oppfyller kravet om 15 prosent egenkapital. Det er behovsprøvd og kan blant annet søkes av unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige, funksjonshemmede, flyktninger og innvandrere, samt andre økonomisk vanskeligstilte. Kommunene kan selv utarbeide retningslinjer for hvordan ordningen skal praktiseres. Og hver enkelt søknad vurderes skjønnsmessig. Kommunene blir bedt om å prioritere vanskeligstilte.

Husbankens lånerammer har økt betydelig de siste årene. Siden ordningen ble innført i 2003 har nær 80 000 husstander fått anledning til å kjøpe sin egen bolig med startlån som full- eller delfinansiering. Dagens Næringsliv

har imidlertid avslørt at 10 000 boliger i prisklassen 1 - 3 millioner i fjor ble kjøpt ved hjelp av startlån. Flere av de som fikk tildelt lån hadde millioninntekter. Det er derfor ikke til å undres over at noen stiller spørsmål ved kompetansen til de som gir slike lån. Faren for å gi gunstige lån til familie og venner må være ekstra stor i små kommuner, men er også til stede i større.

Mens Finanstilsynet kontrollerer lånetildelinger i privat sektor, er det ingen som fører kontroll med utdelingen av de kommunale start- og grunnlånene. Korrupsjonseksperter og forsker ved Universitetet i Bergen, Tina Søreide, er en av dem som roper varsku her:

«Hvis lånene blir tildelt basert på et skjønnsmessig grunnlag uten at det i praksis er noen form for eksternt tilsyn, er det klart at det er fare for korrupsjon. Om kommunedelen selv ikke vurderer korrupsjonsrisikoen, og ikke selv har tenkt tanken en gang, kan det virke naivt, sier hun til NTB.

Kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete varslet en gjennomgang av startlånordningen da hun la frem den nye boligmeldingen 8. mars. Ordningen har mange positive sider, men vi kan ikke ha et regelverk og en praktisering som inviterer til lovbrudd.

Nina Granlund Sæther
ngs@huseierne.no

hus&bolig 2 • 2013

Magasin for Huseiernes Landsforbund
Fred. Olsensgate 5, 0152 Oslo
Telefon: 22 47 75 00
Telefaks: 22 41 19 90
Justelefonen: 22 47 75 07
Teknisk rådgivning: 22 47 75 24
Hjemmeside: www.hus-bolig.no
E-post: husogbolig@huseierne.no

Redaktør: Nina Granlund Sæther
Utgiver: Huseiernes Landsforbund
Layout: Geoffrey Kempton
Produksjon: Artko
Medlemsskap Huseiernes Landsforbund: kr 460,-
Utkommer med 6 nr. i 2013
ISSN 0333-3329

Medlem av Den Norske Fagpresses Forening
Opplag 1. halvår 2012: 210 374
Opplagskontrollert av Fagpressens mediekontroll

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

Forsidefoto: Barbro Fauske Steinde, Erica Zahl Pedersen, Grete Kempton, Solfrid Sande.

Annonser: HSmedia
Britt Fossum - 62 94 69 03 - bf@hsmedia.no
Mona Kalvatn - 62 94 69 01 - mona.kalvatn@hsmedia.no
Monica Dreierbakken - 62 94 10 37 - monica.dreierbakken@hsmedia.no

Gjøvik kommune**MISTANKE OM ØKONOMISK MISLIGHOLD –
NUMMERERT BREV FRA REVISOR**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.05.17	Kjetil Solbrækken	Vedlegg 1 er unntatt offentlighet, jf. off.lovens § 13

Saksdokumenter:

1. Nummerert brev nr. 2 fra revisor (brev av 4. mail 2017 fra Innlandet Revisjon IKS til kontrollutvalget)

Vedlegg 1 (unntatt off.)

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Mottatt brev fra Innlandet Revisjon IKS legges frem til behandling.

Brevet er oversendt med bakgrunn i revisors plikt til å rapportere til kontrollutvalget dersom det foreligger mistanke om eller avdekkes misligheter, jf. forskrift om revisjon §§ 3 og 4.

Revisor er til stede og presenterer saken i møtet.

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Gjøvik kommune

STATUS FOR BESTILTE REVISJONSPROSJEKTER FRA INNLANDET REVISJON IKS

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.05.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

FORSLAG TIL VEDTAK:

Status og fremdrift for gjennomføring av bestillinger fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en tilbakemelding til kontrollutvalget på status for bestillinger til Innlandet Revisjon IKS. Nedenfor følger en oversikt over bestillinger pr. d.d.:

- 1. Oppfølging etter Helsetilsynets rapport (KU-sak 70/16)**
- 2. Forvaltningsrevisjonsprosjekt: Kommunens rusomsorg (KU-sak 78/16)**
- 3. Gjennomgang av feil i utbetaling av tilskudd til private barnehager + kartlegging av bruk av regneark (KU-sak 76/16)**
- 4. Opplegg for medarbeiderundersøkelse Gjøvik Krisesenter (KU-sak 02/17).**

Oppdatert statusrapport gis muntlig i møtet.

Gjøvik kommune**FINANSFORVALTNINGEN I GJØVIK KOMMUNE –
PRESENTASJON AV REVIDERT FINANSREGLEMENT MV.**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.05.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Forskrift om finansforvaltning	Vedlegg 1
2. Saksfremlegg i k.sak 141/16, kommunestyrets møte den 24.11.2016 – sak: Revidering av finansreglement 2016	Vedlegg 2
3. Revidert finansreglement 2016	Vedlegg 3

FORSLAG TIL VEDTAK:

Presentasjon av kommunens finansreglement tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har ved flere anledninger i sine møter uttrykt ønske om en presentasjon av finansreglementet og kommunens kompetanse og arbeid på området. Dette ønsket følges nå opp ved en invitasjon til rådmannen om å orientere om temaet. Det er også bedt om en gjennomgang av forskrift for finansforvaltning som en innledning til saken.

Det er egne forskrifter som regulerer kommunens finansforvaltning (se vedlegg 1).

Kommunestyret vedtok i sitt møte den 24.11.2016 revidert finansreglement (se vedlegg 2 og 3). Kommunestyret fattet slikt vedtak i saken (mot 13 stemmer):

***Forslag til revidert finansreglement for Gjøvik kommune vedtas.
Finansreglementets punkt om inflasjonsjustering endres til:
Inflasjonsjustering – verdien av fondets grunnkapital inflasjonsjusteres fullt ut når det gjelder kraftfondets andel («arvesølvet» fra nedsalget i kraftsektoren), og helt eller delvis når det gjelder øvrig forvaltningskapital.***

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning

Dato	FOR-2009-06-09-635
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Publisert	I 2009 hefte 6 (Merknader)
Ikrafttredelse	01.07.2010
Sist endret	FOR-2016-11-01-1428 fra 01.01.2017
Endrer	FOR-2001-03-05-299
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1992-09-25-107-§52
Kunngjort	16.06.2009 kl. 14.50
Korttittel	Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning

Kapitteloversikt:

Hoveddel

Merknader

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet (nå Kommunal- og moderniseringsdepartementet) 9. juni 2009 med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 52 nr. 2.

Endringer: Endret ved forskrift 1 nov 2016 nr. 1428.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for kommuners og fylkeskommuners virksomhet.

§ 2. Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen

Kommunestyret og fylkestinget skal selv gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finans- og gjeldsforvaltning.

Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyre- og fylkestingsperiode.

0 Endret ved forskrift 1 nov 2016 nr. 1428 (i kraft 1 jan 2017).

§ 3. Rammer for reglementet

Kommunestyret og fylkestinget skal ved fastsettelsen av reglementet vektlegge hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser. Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen eller fylkeskommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finans- og gjeldsforvaltning, herunder bestemmelser for å begrense kommunens eller fylkeskommunens refinansieringsrisiko ved opptak av lån.

Ved forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.

Det skal i kommunen eller fylkeskommunen være kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen eller fylkeskommunen kan utøve sin finans- og gjeldsforvaltning i tråd med sitt finansreglement. Dette gjelder også når kommunen eller fylkeskommunen kjøper finans- og gjeldsforvaltningstjenester fra andre.

0 Endret ved forskrift 1 nov 2016 nr. 1428 (i kraft 1 jan 2017).

§ 4. Innholdet i reglementet

Reglementet skal omfatte forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens midler og gjeld, herunder:

- a) ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- b) langsiktige finansielle aktiva
- c) gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.

Reglementet skal minimum angi:

- a) formålet med forvaltningen
- b) hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva
- c) rammer og begrensninger for forvaltningen av de ulike forvaltningstyper som angitt i første ledd, herunder tillatt risikonivå, krav til risikospredning og tillatte finansielle instrumenter
- d) tidspunkt for og innhold i statusrapporteringen for finans- og gjeldsforvaltningen i tråd med § 6 og § 7
- e) håndtering av avvik fra finansreglementet.

0 Endret ved forskrift 1 nov 2016 nr. 1428 (i kraft 1 jan 2017).

§ 5. Kvalitetssikring av reglementet

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning vurderer om finansreglementet legger rammer for en finans- og gjeldsforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i denne forskrift. Vurderingen skal skje før reglementet vedtas i kommunestyret og fylkestinget.

0 Endret ved forskrift 1 nov 2016 nr. 1428 (i kraft 1 jan 2017).

§ 6. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Administrasjonssjefen skal minst to ganger i året legge fram rapporter for kommunestyret eller fylkestinget som viser status for kommunens eller fylkeskommunens finans- og gjeldsforvaltning.

I tillegg skal administrasjonssjefen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret eller fylkestinget som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for kommuneråd eller fylkesråd i kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisme.

0 Endret ved forskrift 1 nov 2016 nr. 1428 (i kraft 1 jan 2017).

§ 7. Innholdet i rapportene

Rapportene skal inneholde en beskrivelse og vurdering av kommunens eller fylkeskommunens finansielle risiko.

Rapportene skal inneholde en nærmere beskrivelse av hvordan aktiva og passiva er sammensatt.

Rapportene skal vise markedsverdien for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva.

Rapportene skal vise verdien for passiva, både samlet og for hver gruppe av passiva. I tillegg skal rapportene opplyse om løpetiden for passiva, og om verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder.

Rapportene skal inneholde en beskrivelse av vesentlige markedsendringer og endringer i kommunens eller fylkeskommunens finansielle risiko, og det skal gis en vurdering av dette. I tillegg skal rapportene inneholde en beskrivelse av aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser.

Hvis det har oppstått avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, skal dette angis i rapportene.

0 Endret ved forskrift 1 nov 2016 nr. 1428 (i kraft 1 jan 2017).

§ 8. Rutiner for finans- og gjeldsforvaltningen

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og denne forskrift, og at finans- og gjeldsforvaltningen er gjenstand for

betryggende kontroll. Det skal etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, herunder refinansieringsrisiko ved opptak av lån, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning vurderer rutinene.

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at slike rutiner er etablert og etterleves.

0 Endret ved forskrift 1 nov 2016 nr. 1428 (i kraft 1 jan 2017).

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2010.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 5. mars 2001 nr. 299 om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Merknader

0 Merknadene endret i sin helhet 7 des 2016 uten kunngjøring i Norsk Lovtidend.

Til § 1:

Bestemmelsen angir at forskriften gjelder for kommuners og fylkeskommuners virksomhet. Dette omfatter også virksomhet i kommunale og fylkeskommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt eller interfylkeskommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27. Også disse virksomhetene skal utøve forvaltningen i tråd med finansreglementet.

Forskriften angir ikke krav om at det skal fastsettes egne finansreglement for finansforvaltningen i slike virksomheter. Kommunen eller fylkeskommunen kan imidlertid dersom en anser det hensiktsmessig, innenfor rammene og begrensningene som er gitt i kommunens eller fylkeskommunens finansreglement, utarbeide nærmere regler for slike virksomheters forvaltning av midler og gjeld.

Forskriften regulerer forvaltningen av kommunenes og fylkeskommunenes gjeld og ledige likviditet. Aksjer eller andeler i selskaper der kommunens eierskap ikke er en del av hvordan den ledige likviditeten er plassert, men som er av mer strategisk karakter og motivert ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn (f.eks. der deler av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet er skilt ut i egne selskaper) omfattes ikke av denne forskriften. Forvaltningen av kommunenes og fylkeskommunenes pensjonsmidler omfattes heller ikke av forskriften. Dette er regulert i eget regelverk, og det er også et lovmessig skille mellom kommunenes og

SAKSFRAMLEGG

Sak-Dok.nr.: 16/3787-1
Emnekode:
Saksbehandler: Anne Jacobsen Onsrud

REVIDERING AV FINANSREGLEMENT 2016

Rådmannens forslag til vedtak:

Forslag til revidert finansreglement for Gjøvik kommune vedtas.

Fakta:

Vedlegg:

- 1) Forslag til revidert finansreglement for Gjøvik kommune, versjon 24.11.2016
- 2) Vurdering av finansporteføljerresultater 2004-2016
- 3) Bekreftelse på vurdering av finansreglementet av uavhengig instans etter finansforskriften § 5.

Utrykte vedlegg:

K-sak 119/15 Endringer i Gjøvik kommunes finansreglement
K-sak 121/12 Revidert finansstrategi for Gjøvik kommune
Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning FOR-2009-06-09-635 (16.06.2009)

Bakgrunn

Gjøvik kommune sin finansielle situasjon ble vesentlig forbedret rundt årtusenskiftet som en følge av at kommunestyret valgte å realisere verdier i kraftsektoren og opprettet et langsiktig «kraftfond». Kommunestyresak 55/02 Finansstrategi for Gjøvik kommune ble vedtatt 20.06.2002. Det fremkom av saken at det i etterkant skulle utarbeides et reglement som avklarer rammer, retningslinjer og fullmakter for kommunens forvaltning.

Reglementet ble vedtatt 23.10.2003 i kommunestyresak 84/03 Finansreglement for Gjøvik kommune. Det fremgår av forskrift om kommuners finansforvaltning at finansreglementet skal legges frem til behandling av kommunestyret i løpet av første hele kalenderår etter hvert kommunevalg.

De siste revideringene av reglementet fant sted i 2012 og 2015.

Endring fra desember 2015 var som følgende:

«Gjøvik kommunes finansreglement endres på følgende punkter:

1. Under punkt 3 a) Formuesbevaring fjernes følgende setning: «Gjøvik kommune sin finansforvaltning skal sikre at verdien av kraftfondet opprettholdes slik at kommende

generasjoner får del i «arvesølvet».» Tittel «Formuesbevaring» erstattes med ny tittel: Minimumsavkastning.

2. Under punkt 13 b) Disponering av årlig avkastning -rekkefølge tas hele avsnittet ut og erstattes med:

- Hele budsjettert årlig avkastning tilføres driftsbudsjettet. Disponering av årlig avkastning vedtas i behandling av årsbudsjettet.*
- Meravkastning utover dette skal avsettes til bufferfond inntil dette er oppe i tilfredsstillende størrelse - tilsvarende skal evt. mindreavkastning tas fra bufferfond.*
- Kommunestyret tar endelig stilling til de 2 ovennevnte punkter for det enkelte år i forbindelse med behandling av årsregnskapet.*

Virkningstidspunkt er fra og med 17.12.2015.»

Endringene som er gjengitt over ble vedtatt for at kommunestyrets budsjettvedtak om ikke å avsette til inflasjonsfond for 2016, ikke skulle være i strid med det da gjeldende reglement fra 06.12.2012.

Forslag til nytt finansreglement for Gjøvik kommune pr 24. november 2016

Rådmannen har utarbeidet revidert forslag til finansreglement for Gjøvik kommune. Reglementet er på samme måte som tidligere innrettet slik at dagens rollefordeling er opprettholdt.

Dette kan kort beskrives slik:

- Kommunestyret fastsetter reglement og allokeringsrammer.
- Formannskapet er finansutvalg og mottar månedlige rapporter om utviklingen.
- Rådmannen har ansvaret for den løpende forvaltning og tar alle investeringsbeslutninger.
- Uavhengig ekstern rådgiver gir innspill til rådmann rundt makroøkonomiske forhold og forventet markedsutvikling, samt vurdering av ulike aktuelle investeringsmuligheter.

Av vesentlige endringsforslag i vedlagte utkast til nytt finansreglement, nevnes følgende punkter:

1. Allokeringsrammer
2. Etske retningslinjer
3. Valutasikringer
4. Målsetninger og avkastningskrav

1. Allokeringsrammer - Følgende endring innenfor aktivaklasser foreslås:

Forslag:

FORSLAG NYTT REGELEMENT PR 2016						
Forventet risiko	Aktivaklasse	Likviditet	Min.allok.	Maks.allok.	Gruppe-beskranking	Referanseindeks
Lav (<5% vol)	Bank / Pengemarked	God	5 %	100 %	Min 35% - Max 100%	OSE statsobligasjonsindeks 0.5 år
Lav (<5% vol)	Obligasjoner	God	0 %	70 %		OSE statsobligasjonsindeks 3.0 år
Lav (<5% vol)	Obligasjoner hold-til-forfall	Dårlig	0 %	50 %		OSE statsobligasjonsindeks 3.0 år
Middels (5-12% vol)	Eiendom uten belåning	Dårlig	0 %	15 %	Min 0% - Max 35%	BofA ML High Yield akt.region Treuters Global CB HFR Global Hedge
Middels (5-12% vol)	Obligasjoner/Lån High Yield	Middels	0 %	20 %		
Middels (5-12% vol)	Obligasjoner Konvertible	Middels	0 %	10 %		
Middels (5-12% vol)	Hedgefond	Middels	0 %	15 %		
Høy (>12%)	Norske Aksjer	God	0 %	30 %	Min 0% - Max 40% *)	OSEBX, OSE Grunnfondsindeks
Høy (>12%)	Globale Aksjer	God	0 %	30 %		MSCI World, MSCI Europe
Høy (>12%)	Vekstmarkedsaksjer	God	0 %	25 %		MSCI EM
*) Inkl Private Equity						

Endringene er spesifisert som følger:

Lav risiko:

- **Bank/Pengemarked:** fra 5 % - 50 % til 5 % - 100 %
- **Obligasjoner hold til forfall:** fra 0 % - 60 % til 0 % - 50 %

Middels risiko:

- **Eiendom uten belåning:** fra 0 % - 10 % til 0 % - 15 %
- **Obligasjoner/Lån HY** fra 0 % - 15 % til 0 % - 20 %
- **Obligasjoner konvertible** fra 0 % - 15 % til 0 % - 10 %

Høy risiko:

- **Norske aksjer** fra 0 % - 15 % til 0 % - 30 %
- **Globale aksjer** fra 0 % - 15 % til 0 % - 30 %
- **Vekstmarkedsaksjer** fra 0 % - 15 % til 0 % - 25 %

Gruppe-beskrankingene forslås endret som flg:

- **Lav risiko** fra 50 % - 100 % til 35 % - 100 %
- **Middels risiko** fra 0 % - 30 % til 0 % - 35 %
- **Høy risiko** fra 0 % - 20 % til 0 % - 40 %

Uttalelse fra Griff:

«Det legges her opp til en reduksjon i minste andel for investeringer med lav forventet risiko. Med den styringen som kommunen har løpende, anser jeg ikke dette for å være en stor endring i tillatt risiko.

Det legges videre opp til en høyere tillatt maksimal andel pengemarked / bank, hvilket på et gitt tidspunkt kan komme i bruk og vurderes derfor fornuftig.

Det legges opp til høyere rammer for både middels- og høy risiko. Isolert sett, vil en aksjeandel for en kommune på 40 % med tillegg av inntil 25 % (i praksis) middels risiko være en relativt høy risikoutnyttelse. Dersom rammen benyttes fullt ut, vil dette kreve meget gode markedsutsikter all den tid man har strenge begrensninger på nedsiden. Av avsnitt 6.2 er ikke denne begrensningen eksplisitt uttrykt i et absolutt tall, men uttrykkes implisitt gjennom at manglende måloppnåelse ansees som vesentlig finansiell risiko. I sum

vurderes derfor endringene i rammene å være fornuftige, da dette vil gi rom for å oppnå høyere løpende avkastning over tid.»

Kommentar:

Forslaget bygger i stor grad på videreføring av dagens praksis med nødvendige og ønskelige tilpasninger. At rammene for plassering i aksjer øker betyr ikke at kommunen automatisk vil øke aksjeandelen. Det gir imidlertid kommunen muligheten til å øke aksjeandelen dersom markedets utsiktene er gode, for da å kunne oppnå høyere avkastning.

Bufferfondet blir viktigere enn før, da høyere rammer for både middels og høy risiko, kan gi høyere årlige svingninger i avkastningen. Bufferfondet er i dag på 28,5 mill. kr, og er pt ikke tilstrekkelig i forhold til en eventuell max utnyttelse av foreslåtte rammer for finansforvaltningen.

2. Etiske retningslinjer:

Forslag til tekst:

«Gjøvik kommune skal påse at investeringene er i overensstemmelse med de grunnleggende kravene til samfunnsansvar, miljøansvar, eierstyring og selskapsledelse som FN har fastsatt (også kalt UN Global Compact). Alternativt kan kriteriene som benyttes for det norske Oljefondet med hensyn til samfunnsansvar, miljøansvar, eierstyring og selskapsledelse legges til grunn.

Gjøvik kommune skal påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finansforvaltning. Det er kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som tar hensyn til de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer. Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.»

Kommentar:

Formuleringen i første avsnitt hvor enten UN Global Compact eller Oljefondets etiske kriterier legges til grunn, vurderes av rådmannen å være en god og praktisk implementerbar måte å følge opp kommunens forvaltning mht etiske retningslinjer.

3. Valutasikringer

Forslag til tekst:

«Alle plasseringer innenfor renter generelt, og innenfor risikoklassene lav og middels, skal være i intervallet 90 % - 110 % valutasikret.

Når det gjelder investeringer i aksjefond, står kommunen fritt til å valutasikre plasseringer der hvor det er valutarisiko i fondet. Der hvor det er mulig, skal kommunen velge en andelsklasse i norske kroner (NOK-klasse), forutsatt at dette er hensiktsmessig mht. valutasikring og andelsklassens kostnad.

Valutasikring gjøres enten i selve fondene, eller ved bruk av valutaterminer med inntil 6 mnd løpetid.»

Kommentar:

Ved å ha et intervall på 90 % - 110 % innenfor renter er det operativt mulig å følge opp valutasikringen, da strengere krav, f.eks. 100 %, vil kunne føre uforholdsmessig mange valutasikringstransaksjoner pga kurssvingninger.

4. Målsetninger og avkastningskrav

Forslag til tekst:

*«Jfr kommunens balanseforvaltningsstrategi defineres en årlig avkastning lik innlånskostnaden som et målsatt minimum.
En tilfredsstillende avkastning skal være innlånskostnad pluss 0,5-1,0 %.
Manglende oppfyllelse av målet for minimumsavkastning defineres av kommunen som en vesentlig finansiell risiko (jfr. kommuneloven).
Det presiseres i denne sammenheng at kommunen kan oppfylle minimumsavkastningsmålet ved hjelp av den faktiske oppnådde avkastningen og eventuell benyttelse av hele eller deler av bufferfondet.
Den viktigste begrensningen for risikonivået i finansporteføljen, er sannsynligheten for å nå den målsatte minimumsavkastningen.*

Den årlige avkastningen fra finansforvaltningen skal disponeres i følgende prioriterte rekkefølge:

- 1. Inflasjonsjustering - fondets grunnkapital skal opprettholde sin realverdi. Derfor skal grunnkapitalen inflasjonsjusteres tilsvarende utvikling i konsumprisindeks - KPI JAE.*
- 2. Inntektsføring av den årlige budsjetterte avkastningen i driftsregnskapet.*
- 3. Meravkastning utover dette skal avsettes til bufferfond inntil dette er oppe i tilfredsstillende størrelse - tilsvarende skal evt. mindreavkastning tas fra bufferfond. Kommunestyret tar endelig stilling til dette for det enkelte år i forbindelse med behandling av årsregnskapet.»*

Kommentar:

Målsetninger og avkastningskrav når det gjelder disponering av årets avkastning, vil være samme prinsipp som har vært gjeldende for hele perioden fra 2003 til 2015, men ikke iht gjeldende finansreglement vedtatt 17.12.2015.

Formuesbevaringsprinsippet bidrar til langsiktighet og stabilitet. Uten formuesbevaringsprinsippet kan finansstrategien i større grad bli påvirket av mer kortsiktige beslutninger i budsjett- og økonomiplan. Uten formuesbevaringsprinsippet vil en større andel av inntektene i kommunens budsjett komme fra finansavkastning. Det medfører at en større andel av inntektene er utsatt for risiko. Bufferfondet blir da også mye viktigere.

Egenvurdering:

Rådmannen har bestilt en evaluering av finansporteføljens avkastning i perioden 2004-2016 (vedlegg 2).

Konklusjonene fra vurdering av finansporteføljens avkastning er som følger:

- oppnådd meget god risikojustert avkastning
- oppnådd en meravkastning på 1,1 % i forhold til innlånskostnaden i perioden. Dvs. høyere enn intervallet på 0,5 - 1,0 % i målsatt avkastning over innlånskostnaden
- oppnådd nært opp mot budsjettavkastning, men budsjettert avkastning de senere årene synes noe høy i forhold til markedsutviklingen i perioden.

Griff Kapital AS har tillatelse fra Kredittilsynet til å yte investeringsrådgivningstjenester, jfr vedlegg 3. Kredittilsynet beskriver dette som utarbeidelse og formidling av investeringsanbefalinger, finansielle analyser og andre former for generelle anbefalinger vedrørende transaksjoner i finansielle instrumenter. Som vilkår settes at foretaket ikke kan håndtere kunders finansielle instrumenter eller -midler.

På dette grunnlag har rådmannen benyttet Griff kapital AS som ekstern rådgiver til å kvalitetssikre forslaget til reglement. Rådmannen har også kontaktet Innlandet revisjon for å undersøke om de kunne foreta denne kvalitetssikringen, noe de ikke ønsket.

Kommunen har hittil hatt et svært lavt handlingsrom innenfor plasseringer i aksjer sammenliknet med andre kommuner og pensjonskasser som har aktiv finansforvaltning. Rådmannen foreslår nå en økning i rammene for plassering i aksjer, noe som øker risikoen, men som også gir mulighet til å oppnå høyere avkastning når markedsutsiktene er gode.

Det foreslåtte finansreglementet balanserer etter rådmannens vurdering på en god måte målet om å oppnå en finansavkastning som kan avlaste kommunens budsjettutfordringer innenfor en akseptabel risiko. Kommunens hovedmålsetning om finansiell stabilitet og fokus på nedsiderisiko innebærer at det er avgjørende å bygge tilstrekkelige reserver i form av bufferfond til å kunne håndtere årlige svingninger i avkastningen.

I det foreslåtte finansreglementet ses finansforvaltningen som en ressurs som kommende generasjoner skal ha lik tilgang til.

Konsekvens for folkehelse:

Ingen.

Gjøvik, 8. nov. 2016

Magnus Mathisen
Rådmann

Jan Ove Moen

Gjøvik kommunes finansreglement

Pr xx.xx 2016

INNHold

1. Finansreglementets virkeområde.....	4
1.1. Hensikten med reglementet	4
1.2. Hvem reglementet gjelder for	4
1.3. Hjemmel	4
1.4. Gyldighet	4
1.5 Forvaltning og forvaltningstyper	4
1.6 Kvalitetssikring av finansreglementet og administrative rutiner	5
2 Ansvarsforhold	5
2.1 Kommunestyret	5
2.2 Formannskap	5
2.3 Rådmannen	5
3. Overordnede målsetninger for kommunens finansforvaltning	6
3.1 Grunnprinsipp er en balanseforvaltning	6
3.2 Etiske retningslinjer	7
3.3 Valuta	7
4. Forvaltning av kortsiktig likviditet.....	8
4.1. Plasseringsalternativer	8
4.2 Likviditetseffekter av pensjon	8
4.3 Handel med el-kraft	8
5. Forvaltning av gjeldsportefølge og øvrige finansieringsavtaler	9
5.1. Opptak om opptak av lån	9
5.2 Valg av låneinstrumenter	9
5.3 Tidspunkt for låneopptak	9
5.4 Konkurrerende tilbud	9
5.5 Rentebinding og bruk av sikringsinstrumenter	10
5.6 Sammensetning av gjeldsporteføljen	10
5.7 Driftskreditt – kortsiktig finansiering	10
5.8 Leieavtaler og leasing	10
6. Forvaltning av langsiktig finansportefølge	11
6.1 Formål og overordnede investeringsrammer	11
6.2 Målsetninger og avkastningskrav	12
6.3 Innskudd i bank	12
6.4 Pengemarkeds- og obligasjonsfond – herunder high yield lån/obligasjoner	13
6.5 Direkte eie av rentebærende papirer	13
6.6 Aksjefond	13
6.7 Hedgefond	14

6.8 Konvertible obligasjoner	14
6.9 Investering i eiendom	14
7. Bufferfond	14
8. Rapportering.....	15
8.1 Internkontroll og risikostyring	16
8.2 Rapportering av langsiktige finansielle aktiva	16
8.3 Rapportering av gjeldsportefølje	16
8.4 Risikovurderinger	16
8.5 Avvik	17
Vedlegg:	18
Ordliste – definisjoner	18
Utdypning risikofaktorer	22

ENDRINGSLOGG

Versjon	Dato	Kap./pkt	Endringens art og omfang	Utarbeidet av	Godkjent av

1. Finansreglementets virkeområde

1.1. Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2. Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Gjøvik kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27. I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet.

1.3. Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52
- Ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr 635).

Finansforvaltningen skal være i samsvar med dette reglementet, gjeldende lover og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

1.4. Gyldighet

- Reglementet er vedtatt av kommunestyret xx.nn 2016 og erstatter tidligere vedtatt reglement.
- Finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode, første kalenderår etter kommunestyrevalg.

1.5 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

1.6 Kvalitetssikring av finansreglementet og administrative rutiner

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig faglig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement.

Det skal rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene rundt finansforvaltningen. Dette inngår som en egen del av den årlige rapporteringen overfor revisor. Se for øvrig pkt 8.1 Internkontroll og risikostyring

2 Ansvarsforhold

2.1 Kommunestyret

Kommunestyret har det overordnede ansvar for kommunens finansforvaltning og skal derfor selv fastsette nærmere regler for kommunens finansforvaltning. Kommunestyret skal vektlegge hensynet til en forsvarlig finansforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser. Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finansforvaltning. Kommunestyret bør gjennom reglementet som øverste kommunale organ innenfor kommunelovens rammer avveie forhold som avkastning, risiko og likviditet i kommunens finansforvaltning.

2.2 Formannskap

Formannskapets oppgave er å sette seg særlig inn i finansstrategien og hvordan den fungerer i form av de resultater kommunen oppnår. Med jevne mellomrom må formannskapet vurdere om det er behov for å endre/ justere kommunens finansstrategi og de rammer for finansforvaltningen som fastsettes i finansreglementet. Utvalget skal i slike tilfelle be rådmannen forberede en sak som utvalget drøfter og fremmer som en innstilling til kommunestyret der vedtak blir gjort.

Formannskapet har ingen operativ rolle i finansforvaltningen, det er rådmannen og hans medarbeidere som etter fullmakt utøver forvaltningen innen de rammer og reglement som kommunestyret fastsetter.

2.3 Rådmannen

Rådmannen er ansvarlig overfor kommunestyret for at forvaltningen skjer på en betryggende måte.

Innenfor de generelle retningslinjer delegeres følgende fullmakter til rådmannen:

- Forestå forvaltningen av kommunens gjeld og finansielle eiendeler iht gjeldende lover og forskrifter, dette reglementet inkludert etiske retningslinjer, samt tildelte fullmakter fra kommunestyret.
- Sørge for at forvaltningen av finansielle eiendeler og gjeld er forsvarlig organisert.
- Delegere fullmakter i organisasjonen.
- Sørge for klart skille mellom utøvende og kontrollerende virksomheter i finansforvaltningen.
- Gi kommunestyret og finansstrategiutvalget periodiske rapporter på status i finansforvaltningen.
- Rapportere brudd på fullmakter og rammer omgående.
- Inngå og avvikle avtaler tilknyttet finansforvaltningen.
- Vedlikeholde kommunens finansreglement.

3. Overordnede målsetninger for kommunens finansforvaltning

Som generell målsetting skal stabilitet og langsiktighet i finansforvaltningen sikre stor grad av forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling. Midlene skal forvaltes langsiktig til beste for kommunens innbyggere, det vil si gi høyest mulig avkastning på lang sikt, kombinert med lavest mulig risiko, ved hjelp av en portefølje med god spredning i ulike typer investeringer.

Gjøvik kommune sin finansforvaltning skal sikre at forvaltningen av finansporteføljen er bærekraftig og sikre at realverdien økes over tid og gir fremtidige generasjoner nytten av porteføljens avkastning.

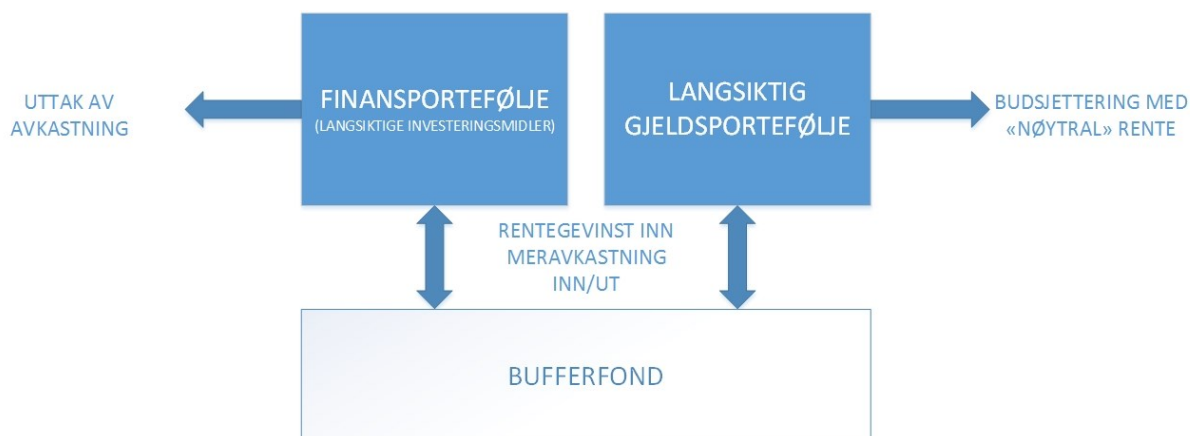
Den overordnede operative målsettingen i en balanseforvaltningsmodell er at kommunens netto finanskostnader skal minimeres (netto finansinntekter skal maksimeres).

Forvaltningen av langsiktige investeringsmidler skal innrettes på en slik måte at kommunen har en høy sannsynlighet for å *få en gjennomsnittlig årlig avkastning som er lik eller høyere enn den løpende innlånskostnaden.*

Videre har kommunen i tillegg etablert en målsetting om forventet årlig meravkastning i størrelsesorden 0,5-1,0% fra de investerte langsiktige midlene, i forhold til innlånskostnaden.

3.1 Grunnprinsipp er en balanseforvaltning

De 3 hovedelementene som inngår i kommunens finansielle aktiva og passiva er driftslikviditet, låneportefølje og langsiktige investeringsportefølje. De to førstnevnte elementenes karakteristika, samt begrensningen mht minimumsavkastning, legger grunnlaget for struktur og risikonivå i den langsiktige investeringsporteføljen.

3.2 Etiske retningslinjer

Gjøvik kommune skal påse at investeringene er i overensstemmelse med de grunnleggende kravene til samfunnsansvar, miljøansvar, eierstyring og selskapsledelse som FN har fastsatt (også kalt UN Global Compact). Alternativt kan kriteriene som benyttes for det norske Oljefondet med hensyn til samfunnsansvar, miljøansvar, eierstyring og selskapsledelse legges til grunn.

Gjøvik kommune skal påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finansforvaltning. Det er kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper som med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som tar hensyn til de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

3.3 Valuta

Midler definert under kortsiktig likviditet (midler for driftsformål), samt lån/låneopptak, skal kun være i norske kroner, eventuelt sikret 100 % i norske kroner.

For den langsiktige finansporteføljen gjelder følgende rammer for valutaeksponering:

Alle plasseringer innenfor renter generelt, og innenfor risikoklassene lav og middels, skal være 90 % - 110 % valutasikret.

Når det gjelder investeringer i aksjefond, står kommunen fritt til å valutasikre plasseringer der hvor det er valutarisiko i fondet. Der hvor det er mulig, skal kommunen velge en andelsklasse i norske kroner (NOK-klasse), forutsatt at dette er hensiktsmessig mht. valutasikring og andelsklassens kostnad.

Valutasikring gjøres enten i selve fondene, eller ved bruk av valutaterminer med max 6 mnd løpetid.

4. Forvaltning av kortsiktig likviditet

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK). Formålet med forvaltningen er å sikre en god avkastning med lav risiko og god likviditet.

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet (kassekreditt). Det er kommunestyret som fastsetter øvre ramme for kassekreditt.

4.1. Plasseringsalternativer

Midlene skal i hovedsak plasseres som følger:

- Bankinnskudd i hovedbank
- Bankinnskudd i andre banker med forvaltningskapital som overstiger NOK 1 mrd.
- Pengemarkedsfond

Bruk av andre banker enn hovedbank og pengemarkedsfond vil være knyttet til behov for risikospredning og for å oppnå høyere avkastning.

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 100 mill.

For pengemarkedsfond gjelder følgende begrensninger:

- Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 1,5 år.
- Fondene skal ikke ta valutarisiko

4.2 Likviditetseffekter av pensjon

På grunn av spesielle regnskapsregler kan den likviditetsmessige effekten av pensjon avvike fra den bokførte pensjonskostnaden. Det er rådmannens ansvar å håndtere dette i likviditetsstyringen, herunder også evt. bruk av premiefond.

4.3 Handel med el-kraft

Gjøvik kommune har et samarbeid om felles rammeavtale med kommunene i Hadeland og Gjøvikregionen for kjøp av kraft. Kommunene sitt mål er å gjennomføre kraftkjøp på en effektiv måte og til en lavest mulig kostnad over tid. Dersom kommunen er tilmeldt

kraftbørsen som en finansiell aktør har rådmannen anledning til å gjennomføre prissikring og binde nødvendig kapital for å redusere risiko.

5. Forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

5.1. Opptak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommuneloven.

Rådmannen har fullmakt til å ta opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

5.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper.

Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.

Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Årlig låneopptak kan tas opp i ett eller flere lån.

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

5.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

5.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det gjøres unntak fra denne reglen der markedsforholdene viser at det ikke er flere aktuelle tilbydere, eller aktuelt produkt ikke tilbys av flere. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (for eksempel startlån i Husbanken). Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

5.5 Rentebinding og bruk av sikringsinstrumenter

Renterisikoen skal vurderes fortløpende på netto renteutsatt balanse.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende:

- Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til en hver tid være mellom 1 og 10 år. Rentebindingstid for enkeltbindinger kan skje innenfor en ramme på 1 – 20 år.
- Minimum 25 % av netto renteutsatt balanse skal ha flytende rente (gjenstående rentebinding under 12 måneder), minimum 25 % skal ha fast rente, mens 50 % vurderes løpende ut fra markedssituasjonen.
- Refinansieringsrisikoen skal også reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.
- Porteføljen kan benytte rentederivater for å oppnå vedtatt rentebinding. Slike instrumenter kan benyttes på samlet låneportefølje, på deler av porteføljen og/eller for å redusere renterisikoen mellom aktiva, passiva og andre deler som inngår i definisjonen av netto renteutsatt balanse.

5.6 Sammensetning av gjeldsporteføljen

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- Låneporteføljen skal bestå av et håndterlig antall lån, obligasjoner eller sertifikater, slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses. I tillegg kommer lån i Husbanken og andre lån til særskilte formål.
- Et enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 35 % av den samlede brutto låneporteføljen.
- Låneporteføljen skal bestå av lån, obligasjoner eller sertifikater i flere låneinstitusjoner og markeder slik at kommunen har tilgang på finansiering hos flere aktører og i alternative markeder.
- Andel kortsiktige lån (inntil 12 mnd. løpetid) av den totale utestående lånegjelden skal ikke utgjøre mer enn 70 %.

5.7 Driftskreditt – kortsiktig finansiering

Driftskreditt skal kun benyttes der ordinære inntekter ikke er tilstrekkelig til å dekke de løpende utbetalinger eller uforutsette utgifter. Driftskreditt kan ikke benyttes som finansieringskilde for plassering av overskuddslikviditet. Det åpnes kun for å benytte allment anerkjente finansieringsinstrumenter med høy likviditet og lav risiko.

5.8 Leieavtaler og leasing

Det skilles mellom finansiell og operasjonell leasing. Ved operasjonell leasing holdes objektet som leies utfor kommunens balanse, men ved finansiell leasing må kommunen administrere og allokere alle kostnader og avskrivninger i sitt resultat, og investeringen i sin balanse.

Finansiell leasing sidestilles med lånefinansierte investeringer og skal vedtas i investeringsbudsjettet. Gjøvik kommune har derfor ikke anledning til å benytte seg av finansiell leasing uten kommunestyrevedtak.

6. Forvaltning av langsiktig finansportefølje

6.1 Formål og overordnede investeringsrammer

I Kommunallovens § 52 sies at kommunen skal forvalte sine midler slik at **tilfredsstillende avkastning** kan oppnås, uten at kommunen påføres **vesentlig finansiell risiko**. Da risikobegrepet vil være subjektivt for den enkelte kommune, har Gjøvik kommune valgt å utarbeide en egen definisjon mht vesentlig finansiell risiko. Risikoklassene er delt inn i lav – middels – høy risiko (se rammer under).

Rammene for den langsiktige porteføljen er:

FORSLAG NYTT REGELEMENT PR 2016						
Forventet risiko	Aktivaklasse	Likviditet	Min.allok.	Maks.allok.	Gruppe-beskranking	Referanseindeks
Lav (<5% vol)	Bank / Pengemarked	God	5 %	100 %	Min 35% - Max 100%	OSE statsobligasjonsindeks 0.5 år
Lav (<5% vol)	Obligasjoner	God	0 %	70 %		OSE statsobligasjonsindeks 3.0 år
Lav (<5% vol)	Obligasjoner hold-til-forfall	Dårlig	0 %	50 %		OSE statsobligasjonsindeks 3.0 år
Middels (5-12% vol)	Eiendom uten belåning	Dårlig	0 %	15 %	Min 0% - Max 35%	BofA ML High Yield akt.region Treutens Global CB HFR Global Hedge
Middels (5-12% vol)	Obligasjoner/Lån High Yield	Middels	0 %	20 %		
Middels (5-12% vol)	Obligasjoner Konvertible	Middels	0 %	10 %		
Middels (5-12% vol)	Hedgefond	Middels	0 %	15 %		
Høy (>12%)	Norske Aksjer	God	0 %	30 %	Min 0% - Max 40% *)	OSEBX, OSE Grunnfondsindeks
Høy (>12%)	Globale Aksjer	God	0 %	30 %		MSCI World, MSCI Europe
Høy (>12%)	Vekstmarkedsaksjer	God	0 %	25 %		MSCI EM
*) Inkl Private Equity						

Lav forventet risiko (Forventet årlig standardavvik 0–5%)

- Normalt er dette ulike rentebærende plasseringer med lav kredittrisiko
- Investeringer / aktivaklasser som faller under denne kategorien skal ha lav sannsynlighet for å ikke oppnå forventet avkastning

Middels forventet risiko (Forventet årlig standardavvik 5–12%)

- Innen klassen middels risiko finnes investeringer med moderat forventet svingningsrisiko

Høy forventet risiko (Forventet årlig standardavvik 12-30%)

- Innen klassen høy risiko vil dette i hovedtrekk være forbundet med egenkapitalinstrumenter av ulike slag

For å kunne oppfylle formålet for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- sikkerhet
- risikospredning
- likviditet
- forventet avkastning

Andre aktivaklasser enn de som er nevnt over, kan tillates, men må da klassifiseres innenfor HØY RISIKO, og vil da inngå i disse rammene. Rådmannen vil gjennomføre denne type vurderinger i samråd med ekstern rådgiver og fremlegge dette for formannskapet.

6.2 Målsetninger og avkastningskrav

Jfr kommunens balanseforvaltningsstrategi defineres en årlig avkastning lik innlånskostnaden som *et målsatt minimum*.

En tilfredsstillende avkastning skal være innlånskostnad pluss 0,5-1,0 %.

Manglende oppfyllelse av målet for minimumsavkastning defineres av kommunen som en vesentlig finansiell risiko (jfr. kommuneloven).

Det presiseres i denne sammenheng at kommunen kan oppfylle minimumsavkastningsmålet ved hjelp av den faktiske oppnådde avkastningen og eventuell benyttelse av hele eller deler av bufferfondet.

Den viktigste begrensningen for risikonivået i finansporteføljen, er sannsynligheten for å nå den målsatte minimumsavkastningen.

Den årlige avkastningen fra finansforvaltningen skal disponeres i følgende prioriterte rekkefølge:

1. Inflasjonsjustering – fondets grunnkapital skal opprettholde sin realverdi. Derfor skal grunnkapitalen inflasjonsjusteres tilsvarende utvikling i konsumprisindeks – KPI JAE.
2. Inntektsføring av den årlige budsjetterte avkastningen i driftsregnskapet.
3. Meravkastning utover dette skal avsettes til bufferfond inntil dette er oppe i tilfredsstillende størrelse - tilsvarende skal evt. mindreavkastning tas fra bufferfond. Kommunestyret tar endelig stilling til dette for det enkelte år i forbindelse med behandling av årsregnskapet.

6.3 Innskudd i bank

Gjøvik kommune kan plassere inntil 100 % av sine langsiktige finansielle aktiva som innskudd i norske spare- og forretningsbanker. Bankene må ha god egenkapital og inntjening. Bankenes kapitaldekning skal til enhver tid møte myndighetenes krav til kapitaldekning.

Innskudd skal fortrinnsvis plasseres gjennom kommunens hovedbankforbindelse.

For innskudd i andre banker gjelder følgende begrensninger: Kommunens samlede innskudd (inklusive innskudd av midler beregnet for driftsformål) kan ikke utgjøre mer enn 5 % av bankens ansvarlige kapital.

6.4 Pengemarkeds- og obligasjonsfond – herunder high yield lån/obligasjoner

- Gjøvik kommune kan plassere inntil 100 % av sine langsiktige finansielle aktiva i norske pengemarkedsfond.
- Plasseringer i obligasjonsfond kan utgjøre inntil 70 % av kommunens samlede langsiktige plasseringer.
- Inntil 20 % av den langsiktige porteføljen kan plasseres i fond bestående av high yield lån og obligasjoner,

For øvrig gjelder følgende regler for plasseringer i pengemarkeds- og obligasjonsfond:

- Aktuelle fond kan bestå av rentebærende papirer utstedt av både norske og internasjonale selskaper.
- Inntil 25 % av fondets forvaltningskapital kan plasseres i ansvarlig lån.
- Ingen enkeltplassering i fond kan utgjøre mer enn 35 % av kommunens langsiktige finansielle aktiva på plasseringstidspunktet.
- Ingen enkeltplassering i fond kan utgjøre mer enn 10 % av verdien av fondet.

6.5 Direkte eie av rentebærende papirer

Plassering kan foretas i rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat, av norske statsforetak, av norske kommuner og fylkeskommuner, obligasjoner/sertifikater utstedt av industriforetak eller av norske banker og kredittforetak.

Følgende regler gjelder:

- Obligasjoner/sertifikater og innskudd skal minimum være ratet investment grade (eller banken skal ha en investment grade rating), det vil si BBB- eller bedre.
- Ingen begrensning for total eksponering mot noen av sektorene.
- Ingen enkeltplassering kan utgjøre mer enn tilsvarende 5 % av kommunens langsiktige finansielle aktiva på plasseringstidspunktet.
- For banker og finansinstitusjoner forutsettes det at utsteder til enhver tid tilfredsstiller gjeldende krav til ansvarlig kapital.
- Gjennomsnittlig vektet renteløpetid (durasjon) for kommunens direkte eie av rentepapirer kan ikke overstige 5 år.
- Dersom låntaker har rett til å regulere renten i lånetiden, skal långiver ha en tilsvarende innløsningsrett. Dette gjelder ikke lån med flytende rente.
- Eventuelle plasseringer i utenlandsk valuta skal sikres tilbake til norske kroner

6.6 Aksjefond

Gjøvik kommune kan plassere inntil 40 % av sine langsiktige finansielle aktiva i norske og / eller internasjonale aksjefond etter følgende regler:

- Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av velrenommerte selskap som er en del av anerkjent institusjon/finanskonsern.
- Plasseringer i aksjefond skal skje på en måte som sikrer diversifisering på flere sektorer.

- Det kan plasseres i bransjefond, selv om disse har høyere risiko enn generelle aksjefond
- Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- Forvaltningskapitalen i det enkelte aksjefond det plasseres midler i, må utgjøre minst 250 millioner kroner.
- Ingen enkeltplassering i aksjefond kan utgjøre mer enn 10 % av kommunens langsiktige finansielle aktiva på plasseringstidspunktet.
- Ingen enkeltplassering i aksjefond kan utgjøre mer enn 10 % av verdien av fondet.
- Det stilles ikke krav om valutasikring av eventuelle plasseringer i internasjonale aksjefond.
- Mindre likvide investeringer som karakteriseres som Private Equity vil inngå i denne kategorien
- Det kan investeres i både aktivt forvaltede fond og indeksfond.

6.7 Hedgefond

Gjøvik kommune kan plassere inntil 15 % av sine langsiktige finansielle aktiva i hedgefond.

Det kan investeres i både «multistrategi-fond» og «single manager fond». Hedge-fondene det investeres i, må kunne dokumentere historiske avkastningstall.

Kommunen kan kun plassere i hedgefond som reguleres av en anerkjent finansmyndighet i det enkelte fonds hjemland.

6.8 Konvertible obligasjoner

Kommunen kan plassere inntil 10 % av sine langsiktige finansielle midler i likvide fond for konvertible obligasjoner med lav forventet kredittrisiko.

6.9 Investering i eiendom

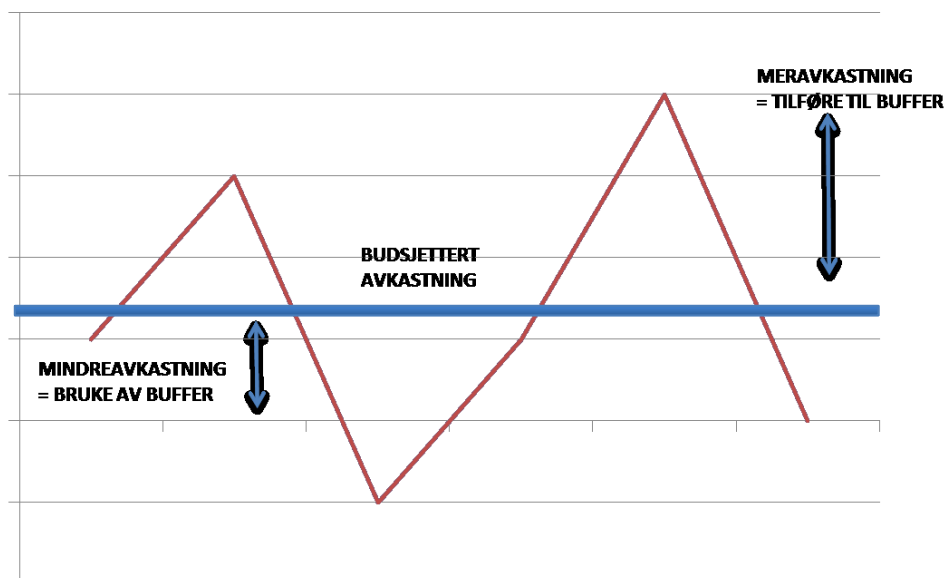
Investeringer i eiendom skal kun gjøres i fond med god diversifisering med hensyn på geografi og bransjer. Eiendomsfond skal ikke være belånt.

7. Bufferfond

Bufferfondets rolle er å sikre årlig finansavkastning i kommunens budsjett.

Bufferfondet har til hensikt å avspeile akkumulerte resultatavvik i forhold til budsjett for de finansielle postene på begge sider av balansen.

Figuren illustrerer hensikten med bufferfondet:

Det er behov for et bufferfond for å jevne ut variasjoner i avkastning fra år til år, og hensikten er å unngå at svingninger i avkastning skal slå direkte inn i kommunens driftsregnskap og medføre behov for reduserte tjenesteproduksjon mv.

Dermed må bufferfondet være dimensjonert for å tåle naturlige svingninger i avkastningen. I tillegg til ulike stresstester, sannsynlighetsberegninger mv. har kommunens egne erfaringer fra finanskrisen og resultatet i 2008 gitt et godt grunnlag for å vurdere dette.

Bufferfondets størrelse bør ideelt sett utgjøre minimum 2 standardavvik i forhold til den 12 måneders forventede risiko i porteføljen. En annen tommelfingerregel er at man bør ha et bufferfond tilsvarende halvparten av det man har investert i aksjer. Bufferfondet må også sees opp mot resultat av stresstest av porteføljen.

Selv om bufferfondet ikke har oppfylt krav til størrelse i kroner, bør forvaltningen av finansporteføljen likevel innrettes slik at avkastningen forventes å nå den overordnede målsetning, jfr pkt 6.2 i dette reglementet.

8. Rapportering

Rådmannen skal etter utløpet av hvert tertial legge fram rapport for kommunestyret som viser status for finans- og gjeldsforvaltningen. Rapporten skal vise relevant informasjon mht avkastning og risikonivåer. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser status og utvikling gjennom året. Rapporteringen skal normalt følge samme tidslinje som den øvrige økonomiske rapporteringen til kommunestyret.

Formannskapet skal månedlig motta en rapport som viser det vesentligste i forbindelse med utviklingen i den langsiktige finansporteføljen.

Det stilles krav til månedlig rapportering fra eksterne forvaltere, med en detaljeringsgrad som skal danne grunnlag for sammenstilt totalrapportering av forvaltningen.

8.1 Internkontroll og risikostyring

Rådmannen er ansvarlig for å etablere forsvarlig intern kontroll og risikostyring av finansforvaltningen. Det skal etableres interne kontrollrutiner for finansforvaltningen. Rådmannen skal en gang i året legge frem for kommunestyret en vurdering av intern kontroll og risikostyring av kommunens finansforvaltning, i tråd med forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. Dette gjøres i forbindelse med fremleggelse av årsresultatet.

8.2 Rapportering av langsiktige finansielle aktiva

Den månedlige rapporten skal minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike aktivaklasser til markedsverdier i kroner, i prosent og på risikonivå.
- Avkastning absolutt og vs egnede referanseindekser.
- Avkastning skal rapporteres hittil i år, pr kvartal og siste måned.
- Forventet avkastning pr kalenderår og med 12 mnd horisont
- Porteføljens risikonivå målt ved standardavvik
- Porteføljens risikonivå målt ved stresstest.
- Markedskommentarer
- Endringer foretatt i porteføljen siste år
- Valutaeksponering
- En vurdering av hvorvidt forvaltningen er innenfor risikorammer i reglementet

Formålet med rapportering til det politiske nivå er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, samt finansforvaltningens eksponering i forhold til de rammer, retningslinjer og målsettinger som er fastsatt i strategien. Rapporteringens innhold skal minimum tilfredsstille kravene i forskriften og for øvrig utvikles/ avklares gjennom løpende evaluering av fremlagte rapporter.

8.3 Rapportering av gjeldsportefølje

Rapportering skal skje pr tertial og skal minimum inneholde:

- Lån totalt i NOK
- Fordeling av lån pr långiver
- Andel flytende og andel fastrente
- Mål på durasjon
- Gjennomsnittsrente
- Fordeling forfall av fastrenter og type fastrenteinstrument
- Nedbetalingsprofil

8.4 Risikovurderinger

Som en del av rapporteringen skal det legges fram en såkalt stresstest som viser kommunens samlede risiko. Stresstesten skal ta utgangspunkt i Finanstilsynets stresstest II for skade- og livsforsikringsselskaper med enkelte modifikasjoner og forenklinger.

Beregningen forutsetter videre drift og perfekt samvariasjon mellom alle markeder med hensyn til beregnet tapspotensial for porteføljen. Samlet tapspotensial fremkommer derfor som simpel summering av aktivaklassenes potensielle tap.

Samlet verdifall på langsiktige finansielle aktiva skal oppgis og rådmannen skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom rådmannens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal rådmannen legge frem forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

8.5 Avvik

Når det blir konstatert avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementet sine rammer, skal slikt avvik lukkes så raskt som mulig ut fra en vurdering av økonomisk risiko og tap. Avviket slik det har framstått, og eventuelt økonomiske konsekvens av avviket, skal rapporteres ved neste ordinære finansrapportering, sammen med forslag til rutineendringer, som vil redusere sjansene for slikt avvik i framtiden.

Vedlegg:

Ordliste – definisjoner

Tradisjonelle investeringer/ tradisjonelle aktivaklasser

Tradisjonelle investeringer/ tradisjonelle aktivaklasser er et samlebegrep for investeringsobjekter eller verdipapirer som har fellestrekk med hensyn til risiko og avkastning. Aksjer er et eksempel på en aktivaklasse. Nedenfor følger en kort beskrivelse av aktuelle aktivaklasser.

Pengemarkedsplasseringer

Utlån av penger til bedrifter, institusjoner, stat eller liknende, med opprinnelig løpetid til forfall mindre enn ett år. Praktisk sett skjer utlånene i form av at låntager utsteder et sertifikat eller gjeldsbrev, eller at man gjør innskudd i bank. Dette gir lav risiko for svingninger i verdi som følge av endringer i nivået for korte renter. Kan derfor benyttes som et instrument for plassering av kortsiktig likviditet.

Pengemarkedsfond

En formuessamling av sertifikater og obligasjoner med kort gjenværende løpetid som forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Empiriske undersøkelser viser at denne typen fond er et reelt alternativ til bankinnskudd med hensyn til tilgjengelighet til pengene. Bruk av pengemarkedsfond sikrer god spredning av kredittrisiko.

Obligasjoner

Omsettelige bevis på at du som långiver har lånt ut penger til en bedrift, institusjon, staten eller liknende, med opprinnelig løpetid til forfall over 1 år. Obligasjoner har noe større risiko for svingninger i verdi som følge av endringer i nivået for lange renter. Det er som regel en kjent kontantstrøm til investor i form av årlig kupongrente tilknyttet obligasjonen.

Obligasjoner med lav kredittrisiko

Obligasjoner utstedt av låntagere som har en høy kredittverdighet. Denne kredittverdigheten er som oftest uttrykt i form av en kredittkarakter eller kredittrating. Obligasjoner som inngår i denne kategorien har en kredittrating i klassen BBB- og høyere. Eksempelvis finner man stat, statsforetak og kommuner i denne klassen, samt de fleste banker.

Aksjer

Omsettelige eierandeler i selskap med begrenset ansvar. Antall aksjer i et selskap multiplisert med markedskursen på aksjen, angir total markedsverdi for selskapet. Risiko for svingninger i verdi er generelt større enn for obligasjoner. Tilsvarende vil forventet avkastning også være vesentlig høyere enn for risikofrie investeringer. Som del av en langsiktig investeringsstrategi, bør aksjer vurderes som et interessant investeringsalternativ hvis investor har tilstrekkelig risikobærende evne.

Egenkapitalbevis

Et verdipapir som kan utstedes av bl.a. sparebanker og gjensidige forsikringsselskap. Egenkapitalbeviset er ikke en eierandel på samme måte som aksjer, men den gir utbytte på tilsvarende måte. Egenkapitalbeviset er en del av egenkapitalen hos den som utsteder bevisene, men har noe bedre sikkerhet enn tradisjonell aksjekapital.

Andre investeringer/ Alternative investeringer og aktivaklasser

Obligasjoner med høy kredittrisiko (High Yield)

Obligasjoner som inngår i denne kategorien har en kredittkarakter i klassen BB og lavere. Hver enkelt låntager representerer vesentlig kredittrisiko, men satt sammen som en portefølje kan forholdet risiko/avkastning være meget interessant. Dette er et resultat av at slike porteføljer er sammensatt av mange slike låntagere innen ulike sektorer, og hver låntager utgjør som regel under 1% av porteføljeverdien.

Konvertible obligasjoner

Obligasjoner med en rettighet til å konvertere obligasjonens pålydende verdi til aksjer til en på forhånd definert kurs innenfor et definert tidsrom i selskapet som har utstedt obligasjonene. I og med at en slik rettighet (opsjon) har en verdi, har som regel slike obligasjoner en kupongrente som er noe lavere enn den kupongrente selskapet vanligvis måtte betale for tilsvarende lån.

Portefølje av (internasjonale) unoterte selskaper/aksjer ("Private equity")

Investor kommitterer seg til et rammebeløp som forvalter skal ha tilgang til og som skal investeres i unoterte selskaper/aksjer. Investeringene består vanligvis i en portefølje av nystartede selskaper som er under oppbygging, og/eller i en portefølje av "modne" bedrifter som er i ferd med å sette i gang restrukturering eller har behov for restrukturering. Horisonten for investor er oftest 5-7 år fra de første midlene investeres til de siste midlene utbetales fra forvalter. Ved salg av porteføljebedrifter, betales normalt realiserede midler ut til investor. Den faktiske profilen med hensyn til midler investert, ligner således på en pyramide med en topp (maksimalt investert beløp) i området 3-4 år. Forpliktende avtale om (kommittering til) "private equity" investeringer medfører binding av midler, men samtidig høy forventet avkastning kombinert med høy forventet risiko.

Hedgefond eller fond for absolutt avkastning (generelt)

Innskudd fra andelseiere som forvaltes med siktemål å skape en jevn og høy løpende absolutt avkastning. Sammensetningen av verdipapirene i et slikt fond er optimert med henblikk på at forventet avkastning i sum skal være stabil og positiv, uavhengig av utviklingen i for eksempel aksjemarkedet. Slike fond består vanligvis av underliggende investeringer i pengemarked, obligasjoner og aksjer, men kombineres med andre finansielle instrumenter som gjør forvalteren i stand til å skreddersy porteføljens risikoprofil. Samlet avkastning kan på denne måten bli mindre avhengig av positiv verdiutvikling i de "vanlige" underliggende investeringene.

Andre definisjoner

Passiv forvaltning (Indeksforvaltning)

Med passiv forvaltning menes at forvalter investerer i verdipapirer som gir identisk forventet risiko og avkastning som en bestemt sammensetning av verdipapirer (indeksen). En indeks er tenkt å gi uttrykk for avkastning i et bestemt marked, for eksempel det norske aksjemarkedet.

Aktiv forvaltning

Med aktiv forvaltning menes at forvalter gjennom aktiv risikotagning søker å oppnå en meravkastning i forhold til indeksen forvalter sammenlignes med. Dette medfører at avkastningen vil avvike fra indeksen i størsteparten av tiden, avvik som vil kunne være både positive og negative.

Diskresjonær forvaltning

Forvaltning av en investors midler i en separat portefølje som tilhører investoren i sin helhet. En fordel med diskresjonær forvaltning, i forhold til investeringer i fond, er at investor selv kan bestemme forvaltningskriteriene. En ulempe ved diskresjonær forvaltning er at det kan være vanskelig å oppnå ønsket spredning av midlene hvis man har begrensede beløp til forvaltning.

Diversifisering

Når man har spredd investeringene på flere investeringsalternativer, kan risiko tilknyttet den enkelte investering bli vesentlig redusert - man har ikke alle eggene i samme kurv. Samtidig har de ulike investeringene ulik eksponering mot ulike risikofaktorer, slik at porteføljens samlede risikoprofil blir mer balansert. Gode strategier for fordeling av midlene bygger på mulighetene skapt av forskjeller i forventninger til avkastning, risiko og samvariasjon mellom de ulike investeringsalternativene. De risikodempende egenskapene man oppnår ved å sette sammen en portefølje, kalles diversifisering.

Fordeling av investeringsmidlene (allokering)

Fordeling av investeringsmidlene (allokering) er et begrep som benyttes for å beskrive den prosentvise andel av investeringene som er plassert i hvert av investeringsalternativene. Det er fundamentalt å ha en forståelse for de spesielle egenskapene for hvert av de sentrale investeringsalternativene; aksjer, obligasjoner, pengemarked, eiendom og hedgefond. Like viktig er det å kunne kombinere investeringene slik at de arbeider sammen for å optimalisere forholdet mellom risiko og avkastning i porteføljen.

Strategisk fordeling av investeringsmidlene (strategisk allokering)

Den langsiktige fordelingen av investeringsmidlene (strategisk allokering) fastsettes av et styre eller annet overordnet beslutningsorgan og skal representere eierens ønskede risikoprofil, gitt en statisk tilnærming til allokering.

Taktisk fordeling av midlene (taktisk allokering)

Taktisk fordeling av investeringsmidlene (taktisk allokering) er disposisjoner som gjøres av forvalter i form av overvektning og undervektning av ulike aktivaklasser i forhold til den vedtatte strategiske fordelingen.

Dynamisk fordeling av midlene (taktisk allokering)

Dynamisk fordeling av investeringsmidlene (dynamisk allokering) er disposisjoner som gjøres av daglig leder for å endre porteføljens sammensetning over tid basert på hvor man er i konjunktursykel og pengepolitikken (makroøkonomiske forhold), prising av ulike markeder (absolutt attraktivitet) og porteføljens risikoevne (hvordan forvaltningsresultatene ligger an i forhold til målsatte begrensninger). Dynamisk allokering bør gjennomføres med basis i overvåkning av makroøkonomi og finansmarkeder, og bør alltid kombineres med kvantitativ og kvalitativ risikostyring for porteføljen.

Varighet / durasjon.

Et begrep for gjennomsnittlig løpetid for en obligasjon (eller obligasjonsportefølje) der man også tar hensyn til når obligasjonen har rente- og avdragsbetalinger, m.a.o. når långiver får tilbake deler av de pengene han har lånt ut, kontantstrømmene. Varigheten defineres som en veid gjennomsnittlig løpetid av alle betalinger av renter og avdrag, og hvor vektene er nåverdiene av disse betalingsstrømmene.

Rentefølsomhet / volatilitet.

Et verdipapirs rentefølsomhet viser den mulige endringen i verdipapirets verdi ved en ett (1) prosentpoengs endring i markedsrenten. Man kan også beregne rentefølsomheten for hele obligasjonsporteføljen. Dette kalles porteføljens gjennomsnittlige rentefølsomhet.

Verdipapirer med lang løpetid har stor rentefølsomhet og er utsatt for store kursbevegelser ved endringer i markedsrenten. I tider med fallende rentenivå, øker obligasjonenes kursverdi og da mest for de obligasjonene med lang løpetid.

Systematisk risiko i aksjemarkedene (generell markedsrisiko)

Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle – både på kort og lang sikt.

Usystematisk risiko i aksjemarkedet (selskapsrisiko)

Usystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap eller verdipapir) en investor i, vil stige eller falle i forhold til markedet – både på kort og lang sikt.

Referanseportefølje

En tenkt portefølje som gir uttrykk for den strategiske fordelingen som er vedtatt av eieren av midlene eller dennes representant(er), gitt en statisk tilnærming til allokering.

Referanseporteføljen er satt sammen av markedsindekser som fortrinnsvis har en god representasjon av de aktuelle markeder. På denne måten kan forvalter gjøre investeringer på en slik måte at referanseporteføljen med høy grad av sannsynlighet kan gjenskapes i praksis. Denne porteføljen representerer det nøytrale utgangspunktet for den valgte forvalter av porteføljens midler. Den faktiske porteføljen skal i utgangspunktet ha samme fordeling av midler som referanseporteføljen, med mindre forvalteren har uttrykte forventninger til at enkelte investeringsalternativer skal gi signifikant bedre avkastning enn andre alternativer den nærmeste tiden.

NIBOR

Norwegian Interbank Offered Rate, en pengemarkedsrente som angir hvor høy rente banker og andre aktører i pengemarkedet må betale for å byttelåne valuta en periode.

Rebalansering

Ved ulik avkastning i de forskjellige investeringsalternativene over tid, vil den prosentvise andelen det enkelte alternativet utgjør av totalporteføljen endres. (Det oppstår m.a.o. overvekt eller undervekt i forhold til såkalt ”nøytral” eksponering). For eventuelt å gjenopprette den opprinnelige prosentvise fordeling mellom investeringsalternativene, selges/kjøpes et tilstrekkelig antall verdipapirer, dette kalles rebalansering.

a) Mekanisk rebalansering;

Forvalter får en instruks om at over-/undervekt skal elimineres ved faste tidspunkter (for eksempel månedlig) eller på tidspunkter hvor fordelingen mellom ulike investeringsalternativer har nådd på forhånd definerte grenser. På denne måten vil

totalporteføljen over tid ha en samlet fordeling av midlene som er svært nær referanseporteføljen. En effekt av mekanisk rebalansering, er at man kjøper inn verdipapirer i aktivaklasser som har hatt en lavere avkastning enn totalporteføljen, og samtidig selger verdipapirer innen investeringsalternativer som har gitt en høyere avkastning enn totalporteføljen. En fordel med denne strategien er at man "kjøper billig" og "selger dyrt". Samtidig er det en ulempe at man vil kunne få mindre ut av lange/store positive markedsbevegelser i det enkelte investeringsalternativet, og at man samtidig blir sittende med tilnærmet statisk eksponering ved lange/store fall i enkelte markeder.

b) *Dynamisk rebalansering;*

Rebalansering skjer som følge av *vurderinger av markedsutsikter og ønsket risikonivå*, og ikke som følge av strikte regler som er etablert. En fordel med den dynamiske strategien er at man for eksempel vil kunne være overvektet i et investeringsalternativ som gir god avkastning i lengre tid, og på denne måten kan oppnå interessant meravkastning. En annen fordel er at man kan justere risikonivået i porteføljen, for eksempel ut fra oppnådde resultater i porteføljen i løpet av året. En ulempe med dynamisk rebalansering, er at man kan forbli sittende med overvekt innen en aktivaklasse selv om markedet begynner å falle igjen (dvs. man risikerer å ta feil av fremtidig markedsutvikling).

Valutarisiko

Valutarisiko er et komplisert tema. Valutamarkedene styres i lange perioder ikke av tradisjonelle makroøkonomiske sammenhenger, men like mye av kortsiktige spekulanters risikovilje, samt av større skift i allokering av risikokapital mellom ulike regioner. I sin natur vil dermed valutaposisjoner være en risikofaktor som i perioder vil kunne dominere det samlede risikobildet i en portefølje. I enkelte perioder vil porteføljens risiko bli dempet som følge av diversifisering, i andre perioder kan den bli økt betydelig hvis de valutaene hvor man har fordringer i stor grad samvarierer med avkastningen i andre risikofylte investeringer som ligger i porteføljen, f.eks. aksjer. Risikofaktoren valuta krever derfor tett og systematisk oppfølging.

I den grad investor skal ta valutarisiko, vil dette primært inngå som en del av den forvaltning som skjer i internasjonale aksjeporteføljer og internasjonale renteporteføljer.

Prisen for å valutasikre internasjonale verdipapirbeholdninger i forhold til NOK består av flere elementer:

- Rentedifferansen mellom NOK og den/de valutaer som skal sikres
- Transaksjonskostnader ved at bankene gjennomfører sikringen
- Et element av likviditetsrisiko vil også kunne oppstå i lengre perioder hvor NOK svekkes relativt til de valutaene man investerer i

Utdypning risikofaktorer

a) Renterisiko

⇒ Defineres som mulighet for avvik i avkastning fra forventningene som følge av renteendringer

Renterisiko står sentralt i balansestyringen, i og med at hele passivasiden, og deler av aktivasiden, over tid påvirkes av endringer i rentenivå og –kurve. Kommunens målsetting om å minimere årlige finanskostnader kan således påvirkes vesentlig hvis det er stort gap mellom renterisiko på passivasiden og aktivasiden av balansen.

I balansestyringsmodellen legges det til grunn at kommunens renterisiko tilknyttet passivasiden over tid skal ligge i området 1-5 år for å kunne danne et grunnlag for å tilpasse en mest mulig optimal aktivaside.

b) Kredittrisiko

⇒ **Defineres som muligheten for avvik i avkastning fra forventningene som følge av låntagers mislighold av forpliktelser, eller som følge av endringer i markedets prising av sannsynligheten for slikt mislighold.**

Det legges opp til at kommunen skal kunne ta kredittrisiko i investeringsporteføljen som et ledd i å kunne nå målsettingen om å minimere årlige netto finanskostnader.

Kommunen representerer selv en type kredittrisiko når den går ut til långivere for å hente finansiering. Kommuner representerer en meget god kredittrisiko, noe som gir Gjøvik et godt utgangspunkt for å kunne finansiere seg til en lavere rente enn avkastningen kommunen kan få fra investeringer med tilnærmalesvis lik kredittrisiko. Dette skyldes at lovverket rundt kommuners finansielle forhold gir klare retningslinjer for opprydding i en eventuell situasjon med mislighold av finansielle forpliktelser og klarhet mht långivernes rettigheter i den sammenheng.

Utdyping rundt kredittrisiko

Kommunens investeringer som medfører kredittrisiko, reguleres i et rammeverk som bygger på risikoklasser i form av låntagers kredittrating. I det internasjonale markedet er Moody's og S&P de to største selskapene som utarbeider slik rating, og de tildeler bokstavkarakterer i forhold til låntagers forventede evne til å betjene sine forpliktelser, jfr. tabellen under.

Moody's		Karakterskala fra Standard&Poors*		
Aaa	Eksepsjonell	AAA	Ekstremt sterk	Omtales som lav kredittrisiko (investment grade)
Aa	Svært god	AA	Svært god	
A	God	A	God	
Baa	Tilstrekkelig	BBB	Tilstrekkelig	
Ba	Kan stilles spørsmål ved	BB/B/CCC/CC	Kan stilles spørsmål ved,	Omtales som høy kredittrisiko (speculative grade)
B	Dårlig		spekulativ.	
Caa	Meget dårlig		=> forskjellige nivåer av	
Ca	Svært dårlig		spekulasjon.	
C	Dårligst	C	Renter ikke betalt	
D	Misligholdt	D	Misligholdt	

Ikke alle selskaper har slik rating fra Moody's eller S&P, spesielt gjelder dette i Norge.

c) Aksjerisiko

=> Defineres som muligheten for avvik i avkastning fra forventningene som følge av endret oppfatning om selskapenes fremtidige muligheter til inntjening.

I en balanseforvaltningsmodell, hvor passivasiden består utelukkende av rentebærende innlån, vil aksjer fremstå som det investeringsalternativet som i størst grad på kort sikt påvirker sannsynligheten for oppnåelse av målsettingen om minimalisering av netto finanskostnader. Dette bygger på at avkastningen tilknyttet aksjer svinger mye, og at denne avkastningen har ingen eller til dels negativ samvariasjon med avkastningen tilknyttet obligasjonsinvesteringer.

Et sentralt spørsmål er også hvor mye meravkastning man kan forvente fra aksjer i forhold til "risikofrie" investeringer som statsobligasjoner eller kortere statssertifikater.

d) Valutarisiko

=> Defineres som muligheten for avvik i avkastning fra forventningene som følge av relative endringer i forholdet mellom par av valutaer

Kommunen legger til grunn en strategi hvor man ønsker å unngå passiv oppbygging av uønskede posisjoner, og hvor man ønsker å ta aktive posisjoner som kan bidra til måloppnåelse ved forvaltningen. Valutaposisjoner vil for kommunen være vanskelig å følge opp og vanskelig å sannsynliggjøre risikojustert god avkastning fra. Gjøvik legger opp til en strategi hvor valutaposisjoner sikres tilbake til norske kroner.

Av oppfølgingsmessige årsaker, åpnes det for at reell sikringsgrad skal ligge i området 90-110% av porteføljens markedsverdi. På denne måten vil kommunen ha oppfylt hovedhensikten med sikring, og samtidig ha muligheter til å i praksis følge opp gjennom periodisk rebalansering.

e) Risiko tilknyttet alternative investeringer

=> Defineres som muligheten for avvik i avkastning fra forventningene som følge av endringer i markedene for alternative investeringer

I kategorien alternative investeringer definerer vi her investeringsalternativene hedgefond, fond for systematisk taktisk allokering, konvertible obligasjoner med lav kredittrisiko og internasjonale obligasjoner med høy kredittrisiko. I hovedsak er dette alternative måter for å skape eksponering mot risikofaktorene renterisiko, kredittrisiko, aksjerisiko og valutarisiko.

Fordelen med alternative investeringer er at forvalterne ikke bare går inn i ("går long") de underliggende markedene, men enten kombinerer disse risikofaktorene på måter som søker å skape en stabil positiv avkastning, eller f.eks. arbeider spesifikt med betydelig diversifisering for å kunne ta ut risiko- og likviditetspremier fra obligasjonsporteføljer hvor den enkelte underliggende utsteder innebærer høy kredittrisiko.

I en porteføljesammenheng gir slike alternative investeringer en god mulighet for kommunen til å kunne skreddersy ønsket risikoprofil. En risikofaktor i tilknytning til denne aktivaklassen kan være at en del investeringsalternativer vil ha lavere omsettelighet enn for eksempel de "tradisjonelle" aktivaklassene som obligasjoner og aksjer. Dette skal hensyntas i vurderingen for eventuell implementering.

f) Likviditetsrisiko

- ⇒ **Defineres som risiko for å ikke kunne selge investeringer og få tilgang til ønsket likviditet, så raskt som ønskelig og til priser som forventet.**

Med likviditet i denne sammenheng menes de enkelte aktivaklassers og enkeltinvesteringers omsettelighet, dvs. muligheten til å selge investeringene på relativt kort varsel, og på den måten kunne skape tilgang til likviditet for kommunen.

Kommunen skal ved større endringer i porteføljesammensettingen alltid gjøre vurderinger mht. hvordan porteføljens omsettelighet vil påvirkes, og påse at den nye porteføljen tilfredsstiller kommunens krav til omsettelighet.

g) Regnskapsmessig risiko

- ⇒ **Defineres som risiko for avvik i kommunens resultatregnskap som følge av avvik fra forventet avkastning i finansporteføljen.**

Iht. god kommunal regnskapsskikk (GKRS) skal markedsbaserte finansielle omløpsmidler i balansen justeres ift. markedsverdi. Imidlertid gir GKRS åpninger for å kunne klassifisere enkelte finansielle investeringer enten som omløpsaktiva eller anleggsaktiva. GKRS legger videre til grunn at vurderingsreglene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld, og i praksis føres langsiktige innlån til anskaffelseskost.

I en balanseforvaltningsmodell er det på denne bakgrunn naturlig at man benytter muligheten til å klassifisere en vesentlig del av kommunens langsiktige rentebærende investeringer som anleggsmidler, for å unngå å måtte ta verdisvingninger fra år til år inn i kommunens driftsregnskap.

h) Råvarerisiko – herunder el kraft risiko

- ⇒ **Defineres som risiko for store svingninger i kostnader forbundet med innkjøp av elektrisk kraft eller andre råvarer.**

Det vises til eget strateginotat for innkjøp av elektrisk kraft.

Det skal ikke inngås sikringskontrakter for et større volum enn det underliggende fysiske forbruket av elektrisk kraft.

Gjøvik kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.05.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	
1. Saksliste kommunestyrets møte 04.05.2017 – kommunestyrets behandling av årsregnskapet (sak 31/17) og kontrollutvalgets årsrapport (sak 42/17).	Vedlegg 1
2. Kontrollrapport 2016 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Gjøvik kommune (brev av 15.02.2017 fra Skatteetaten til kommunestyret)	Vedlegg 2
3. Informasjon til rådmennene i Gjøvik- og Hadelandsregionen om ny avtale og redusert sårbarhet/backup i sekretærfunksjonen for kontrollutvalgene (e-post fra sekretær 12.04.2017)	Vedlegg 3
4. Diverse avisartikler	Vedlegg 4
5. Søknad om fritak – medlem av kontrollutvalget	Muntlig orientering
6. Utbetaling av møtegodtgjørelse til kontrollutvalget – evaluering av rutiner mv.	Muntlig orientering
7. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

GJØVIK KOMMUNE

VÅR 1

Innkalling

Utvalg:	Kommunestyret
Møtested:	Kafecena i kulturhuset
Dato:	04.05.2017
Tid:	Kl. 16:00 OBS! Matservering fra kl. 15.30

Forfall meldes fra snarest mulig til postmottak@gjovik.kommune.no

Agenda:

15.30 - 16.00 Servering av lapskaus

16:00 – 16.15 Møtestart med Spontanspørretime

Ca. 16.15 Behandling av saker

Pause senere på kvelden med "noe" til kaffen

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	Arkivsaknr.
29/2017	Godkjenning av protokoll	17/4326
30/2017	Årsrapport 2016 for Gjøvik kommune	17/3424
31/2017	Årsregnskap 2016	17/15
32/2017	Snertingdal Nærmiljøpark - søknad om kommunale investeringsmidler til ombygging/tilbygg på hovedbygning Kjenseth	17/4115
33/2017	Stiftelse av Industribygg Gjøvik AS	17/4153
34/2017	FRAMTIDIG SYKEHUSSTRUKTUR I INNLANDET - HØRING	17/1619
35/2017	Helse- og omsorgsplan 2025 - revisjon 2016	17/679
36/2017	Mulighetsstudie - vurderinger av alternative tomtevalg for oppføring av nytt konsertbygg/kulturbygg i Gjøvik. Videre fremdrift.	17/1981
37/2017	Felles areal- og transportstrategi for Mjøsregionen - forankring	17/3570
38/2017	Sluttbehandling av detaljregulering for Bråstadvika vestre	17/195
39/2017	Sluttbehandling av detaljregulering for Østvold boligfelt trinn II	17/433
40/2017	Sluttbehandling av detaljregulering for Nygård – Topp	17/133

41/2017	Sluttbehandling av detaljregulering for Solhaugjordet boligområde	17/39
42/2017	Kontrollutvalgets årsrapport for 2016	17/4158
43/2017	Orienteringssak - Møteprotokoll fra Kontrollutvalgets møte 30.03.2017	17/4086

Gjøvik, 24.04.2017

Bjørn Iddberg

Skatteetaten

Saksbehandler
Håvard Myreng
Rolf Øverjordet

Telefon
996 35 101
61 05 37 88

Deres dato

Vår dato

15. februar 2017

Deres referanse

Vår referanse

2017/68485

Kommunestyret i Gjøvik kommune
Postboks 630
2810 GJØVIK

Vedlegg 2

Kontrollrapport 2016 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Gjøvik kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. april 2014.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne i saker som vedrører skatteoppkreverfunksjonen, og plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å legge til rette for best mulig resultater for skatteoppkreverfunksjonen. Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkreverfunksjonen utøves tilfredsstillende i henhold til gjeldende regelverk på følgende områder:

- Intern kontroll
- Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskapet
- Skatte- og avgiftsinnkreving
- Arbeidsgiverkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkreverfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgavene med kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.

2. Om skatteoppkreverkontoret

2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkreverfunksjonen iht. skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2016	Antall årsverk 2015	Antall årsverk 2014
7,2	7,1	7,9

Postadresse
Postboks 9200 Grønland
0134 Oslo
skattost@skatteetaten.no

Besøksadresse
Se www.skatteetaten.no eller
ring gratis 800 80 000
Org. nr: 991733043

Sentralbord
800 80 000
Telefaks
22 17 01 21

2.2 Organisering

Skatteoppkrever har fra 2016 delt stillingen som skatteoppkrever med 50 % stilling som skatteoppkrever for Vestre Toten og 50 % stilling som skatteoppkrever for Gjøvik.

3. Måloppnåelse

3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatteregnskapet for Gjøvik kommune viser per 31. desember 2016 en skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 3 231 299 478 og utestående restanser² på kr 85 802 089, herav berostilte krav på kr 4 388 342. Skatteregnskapet er avlagt av kommunens skatteoppkrever 19. januar 2017.

3.2 Innkrevingsresultater

Vi har gjennomgått innkrevingsresultatene per 31. desember 2016 for Gjøvik kommune.

Resultatene viser følgende:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) forrige år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlige skattytere 2014	81,9	92,09	93,50	91,73	94,04
Arbeidsgiveravgift 2015	643,6	99,60	99,90	99,87	99,86
Forskuddsskatt personlige skattytere 2015	141,5	99,33	99,10	99,07	99,17
Forskuddstrekk 2015	1 223,8	99,82	99,90	99,97	99,96
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2015	174,0	99,97	99,92	99,94	99,95
Restskatt upersonlige skattytere 2014	74,9	98,68	98,80	96,73	98,61

3.3 Arbeidsgiverkontroll

Resultater for kommunen per 31. desember 2016 viser følgende iht. skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere	Minstekrav antall kontroller (5 %)	Antall utførte kontroller i 2016	Utført kontroll 2016 (i %)	Utført kontroll 2015 (i %)	Utført kontroll 2014 (i %)	Utført kontroll 2016 region (i %)
1 052	53	53	5,0	5,2	5,0	4,2

I tillegg til ovennevnte har skatteoppkreverkontoret rapportert at det er utført 10 personallistekontroller.

4. Kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har i 2016 gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene intern kontroll og innkreving. Siste stedlige kontroll ble avholdt 3. oktober 2016.

Skattekontoret har i 2016 i tillegg gjennomført kontorkontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene skatteregnskap og arbeidsgiverkontroll.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

5. Resultat av utført kontroll

- *Intern kontroll*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at skatteoppkreverens overordnede interne kontroll i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

- *Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskap*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av skatteregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

- *Skatte- og avgiftsinnkreving*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

- *Arbeidsgiverkontroll*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og utføres i tilstrekkelig omfang.

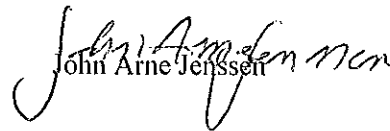
6. Ytterligere informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlinger for 2016 gitt pålegg og anbefalinger som er meddelt skatteoppkreveren i rapport av 17. november 2016.

Skatteoppkreverkontoret har gitt tilbakemelding på pålegg og anbefalinger som er gitt.

Vennlig hilsen

Cathrine Sjong Bakken
fung. avdelingsdirektør
Skatt øst

John Arne Jenssen

Kopi til:

- Kontrollutvalget for Gjøvik kommune
- Skatteoppkreveren for Gjøvik kommune
- Riksrevisjonen

VÆRDEGG 3

Informasjon til rådmennene i Gjøvik- og Hadelandsregionen om ny avtale og redusert sårbarhet/backup i sekretærfunksjonen
(sendt på e-post 12/4-17)

Rådmennene i Gjøvik- og Hadelandsregionen
(kopi: ordførere, ledere i kontrollutvalg og Felles innkjøpsenhet)

Hei !

Som dere sikkert er kjent med er jeg engasjert som sekretær for kommunenes kontrollutvalg for en ny periode (2017-2020), jf. konkurranseutsetting av tjenesten som ble gjennomført høsten 2016. Det er jeg veldig fornøyd med, og jeg ser frem til å samarbeide videre med både dere og andre sentrale personer i kommuneadministrasjonene!

Både kontrollutvalgene og Felles innkjøpsenhet i Gjøvikregionen har tidvis utfordret meg på sårbarheten i tjenesten ved at jeg driver en virksomhet med kun en person involvert. Dette er det nå gjort noe med. I tilbudsdokumentet som var grunnlaget for at jeg ble valgt i anbudskonkurransen er det trukket inne en person som vil fungere som backup dersom jeg skulle få behov for det. Tjenestene leveres som før av meg, mens min backup vil løpende være med på noen mindre oppdrag for kontrollutvalgene for «holdes varm» og for enkelt å kunne erstatte meg om nødvendig. Nærmere avtale om hans involvering blir gjort med hvert av kontrollutvalgene, og innenfor kontrollutvalgets tildelte budsjettramme.

Min backup er nå introdusert for alle kontrollutvalgene. Jeg vet han også har hilst på enkelte av rådmennene i f.m. de møtene han har vært med på, men ikke alle. Jeg sender derfor denne informasjonen, slik at dere alle er kjent med situasjonen og hvem som er engasjert.

Min backup Ole Kristian Rogndokken. Han har lang fartstid fra revisjonsvirksomhet i kommuner, og har de siste 8 årene vært leder av Norges Kommunerevisorforbund. Han er nå pensjonist og «freelancer» og bor på Gjøvik. Av formalkakgrunn har han en Master of Public Administration (MPA) og er såkalt diplomert internrevisor. I mine øyne en betydelig ressursperson som enkelt glir inn i rollen som vikar om det skulle bli nødvendig. CV for oss begge følger vedlagt om det har interesse.

Jeg benytter anledningen til å takke dere alle for at dere har en positiv innstilling til kontrollutvalgene og at dere (og andre i administrasjonen) stiller velvillig opp i møter for å orientere om både det ene og andre i en hektisk hverdag. Det er kontrollutvalgene avhengig av for å fylle rollen på en fornuftig måte. Jeg håper at vi på vår side evner å være aktuelle i det vi tar opp og at vi har konstruktiv dialog med det som formål å bidra til en best mulig forvaltning av kommunen. Det er målsettingen fra sekretariatet.

Med ønske om et fortsatt godt samarbeid!

Med hilsen

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær
tlf. 995 77 903